

# ZDISLAVA

měsíčník litoměřické diecéze

Ročník XI

číslo 5 – červen 2006

zdislava.signal.cz

## Zemřel duchovní otec Zdislavy

**V úterý 16. května zemřel v jablonecké nemocnici duchovní otec časopisu Zdislava a jablonecké farnosti, otec Antonín Bratršovský**

Narodil se 29. března 1934 ve Velké Losenici na Vysočině.

V roce 1956 byl promován na učitele českého a ruského jazyka. Pět let působil jako učitel na základní škole v Souši u Mostu. V letech 1961 až 1966 studoval bohosloveckou fakultu. 24. června 1966 byl v katedrále sv. Štěpána vysvěcen na kněze biskupem ThDr. Františkem Tomáškem.

Jeho prvním působištěm byly Litoměřice, kde působil jako vikarista u katedrály a zároveň na konzistoři. Od 1. února 1968 byla jeho působištěm Libuň a od roku 1975 farnost Horní Tanvald a okolí, kde působil do roku 1990. K 1. říjnu 1990 byl ustaven děkanem ve farnosti Jablonec nad Nisou a okolí, kde působil až do své smrti dne 16. května 2006.

V posledních letech byl členem Kněžské rady litoměřické diecéze a členem Sboru konzultorů, zároveň byl biskupským vikářem pro církevní školství.

Po celý svůj kněžský život věrně a radostně plnil své kněžské poslání, vždy mu velice ležela na srdci péče o nová kněžská povolání a o dobré křesťanské rodiny. Ve svém životě měl vždy vhodné a osobní slovo pro každého, kdo za ním přišel. Vytvářel kolem sebe živé společenství všech věkových i profesních kategorií. Dokázal motivovat své farníky, aby se ujímali různých rolí podle svých schopností a talentů.

Všude, kde působil, se snažil jednotlivé kostely opravit, aby tak zazářily ve své plné kráse, a zároveň je otevřel pravidelným bohoslužbám. Mezi jeho velké počiny patří spoluzaložení Základní katolické školy v Jablonci nad Nisou.

Stál u zrodu diecézního časopisu Zdislava a jabloneckého Farního dopisu. Inicioval založení ministrantského časopisu Tarsicius, který vycházel nejdříve pro litoměřickou diecézi. Díky jeho vel-



**otec Antonín Bratršovský**  
29. 3. 1934 – 16. 5. 2006

ké osobní iniciativě se časopis rozšířil do celé republiky a stál se oblíbeným čtením malých i velkých služebníků u oltáře Kristova. Také se podílel na založení nového časopisu IN!, který je určen pro děvčata a který si našel čtenářky po celé republice. Velice rád též připravoval přílohu Acta curiae (oběžník biskupství) Pastorační střípky, kde ve svém úvodu vždy povzbuzoval kněze v práci na vinici Páně a dále jim předkládal možná nedělní a slavnostní kázání, která sám vybíral z různých zdrojů. Díky jeho iniciativě byl několikrát vydán katolický katechismus Život z víry.

Jistě že každý, kdo jsme jej poznali, má vlastní vzpomínky na něj. Jsme vděční, že jsme mezi sebou mohli mít tak obětavého a laskavého kněze. Uchovejme v srdci všechny krásné zážitky s ním a modleme se za spásu jeho nesmrtelné duše.



Na straně 2 přinášíme proslovy řečníků při pohřbu.

# „Nepřestávejte ve své péči o nás“

## Vzpomínání na Antonína Bratřovského

### Z kázání otce biskupa Pavla

Když jsem viděl toto vaše nádherné společenství, které tady tvoříme, vzpomněl jsem si na větu našeho spirituála: „Jaký bude váš život v semináři, léta prožitá přípravou na kněžství, taková bude vaše první mše svatá. Primice je obrazem let přípravy, budou při ní takoví lidé a takové okolnosti, s jakými jste žili během té přípravy. A dále, jaký bude váš život, takový bude i váš pohřeb. Celý váš život bude přípravou na váš pohřeb. Každý člověk nějak žije, nějak tvoří vztahy, utkává tkanivo svého života. Vždycky mě znovu překvapí, jak člověk, který už je mrtvý v rakvi, který už nemůže sám nic zařídit, si svolá své přátele. Jak přijdou právě ti, se kterými měl pouta lásky.“

### Sestry Congregatio Jesu

Otec Antonín byl našim zpovědníkem a opravdovým duchovním otcem. Známe se dlouho. Už za totality k nám docházel, když zastupoval našeho kněze. Když jsme v prvních letech po revoluci zůstaly na Maxově pouze čtyři sestry, byl to právě otec Antonín, který se nabídl docházet k nám, sloužit mši svatou a dodávat nám odvalu v nelehké situaci, ve které jsme se tehdy octly. I když byl tolik vytížen, vždy si našel čas, jak pro nás, tak i pro ostatní zaměstnance či obyvatele ústavu a pomáhal ochotnou radou nebo slůvkem povzbuzení, často s dávkou humoru. Drahý otče Antoníne, my sestry z Congregatio Jesu děkujeme vám z celého srdce za vše, co jste pro nás udělal a za příklad obětavosti, který jste nám svým životem dával.

### Štěpán Pospíšil, redakce časopisu IN! a Tarsicius, za jabloneckou farnost

Děkujeme, otče Antoníne, za vaši péči o jabloneckou farnost. Je nám smutno, když si uvědomíme, že už nepřijdete s úsměvem na



rtech mezi své ministranty do sakristie, neposadíte se mezi nás na pátečním společenství mládeže, nenajdeme vás v kruhu mladých rodin či seniorů při jejich setkání, nenahlédnete do učebny náboženství mezi své děti, že nepoděkujete schole a chrámovému sboru za krásný doprovod liturgie, že vás už z dálky nebudou zdravit cikánské děti, kterým jste zařídil pravidelný program v suterénu fary. Kdo vás nyní zastoupí ve vašem pravidelném místě, u oltáře v malých kostelích v jabloneckém okolí, na vašem místě u trpících v nemocnici a v domově důchodců? Na vašem místě cenného poradce v kněžské radě diecéze či na vašem místě mezi odsouzenými za mřížemi rýnovické věznice i na místě mezi postiženými chlapci a obětavými sestřičkami na Maxově?

Každý z nás, kdo jsme vám přišli dnes poděkovat za vaši péči, jasně vnímáme vaše prázdné místo v našem životě. Vaše pravidelné místo na maturitních plesech, na fotbalové tribuně, v ne-

děli u oběda v našich rodinách, v kanceláři městských úředníků na radnici, na večeri s místními podnikateli, na prázdninových táborech, či vaše místo mezi prvňáčky v Katolické škole, které jste se svým úsměvem 1. září pokaždé vítal do jejich školního života. Všude tam jste byl, protože všude tam jsme byli my. My, o které jste pečoval. Takhle to nesmí zůstat, Padre. Těch prázdných míst kolem nás je příliš.

Nebyl jste k nám poslán přece proto, aby po vás zůstala jen bolavá vzpomínka. Je nás tu naštěstí mnoho, kteří vás máme rádi a kteří pomalu začínáme rozumět tomu, k čemu nás vaše prázdné místo ve farnosti zve. Při vašich 72. narozeninách jsme vás ujišťovali, že oč budou slábnout vaše síly, o to víc budou sílit naše modlitby za vás. Věříme, že dnes, při oslavě svých narozenin pro věčnost, ujišťujete vy nás, otče, že čím více nyní budou klesat síly naše, budete vy o to více vyprošovat Boží milost a sílu každému z nás, abychom s pomocí Boží vytrvale šli cestou ke každému lidskému srdci v našem okolí. Nezůstali jsme nepřipraveni. Svým životem jste nám ukázal jak. Děkujeme vám za to a prosíme: nepřestávejte ve své péči o nás.

### Biskup Pavel

Otče Antoníne, opravdu upřímně a ze srdce, za sebe, za otce biskupa Josefa, za otce generálního vikáře, vyslovujeme vám upřímně Pán Bůh zaplat! Kéž Bůh sám odmění svou milostí a štědrostí všechny práce, které jste vykonal.



## O svatodušních kazatelích

**Boží slovo o svatodušních svátcích nabízí zajímavý příběh k zamyšlení: Když apoštolové po přijetí Ducha Svatého promlouvají k lidu, vnímá každý posluchač, ačkoliv jsou z různých částí světa, svou mateřštinu. „Parthové, Médové, Elamité..., my, kteří jsme připutovali z Říma, Židé i proselyté, Kréťané i Arabové... slyšíme, jak našimi jazyky hlásají velké Boží skutky.“**

Pro sdělování velkých Božích věcí je nutno používat „mateřštinu“ člověka, který hlasateli naslouchá. Přesně to stojí ve směrnicích pro katechezi, což jsem nedávno komusi marně vysvětlovala: „...předkládat křesťanské tajemství způsobem oslovujícím a blízkým psychice a mentalitě věku konkrétního příjemce a s jasným vztahem k základním zkušenostem jeho života. Evangelium musí být hlásáno jejich jazykem(!)“. Jednoduše řečeno: jinak se o Božích tajemstvích mluví k pětiletým dětem, jinak je třeba hovořit o Bohu s vysokoškolačky, jinak se hlásá Slovo Boží vesnickým babičkám a jinak se zprostředkovává setkání s Kristem člověku na smrtelné posteli.

Ten úryvek Písma by se dal krásně parafrázovat: každý z nás slyší svou „mateřštinu“. Staří, mladí, prostí, vzdělaní, my, co žijeme v manželství, my, co teprve chodíme do školy, my, kteří už máme na zádech pár křížků a velkou životní zkušenost, my, co prožíváme bolest, my, co máme krizi, my hledající..., slyšíme, jak našimi jazyky hlásají velké Boží skutky.

Můj syn by řekl: „a vo tom to je“. Tady je často právě kámen úrazu. Nehledá se cesta, nehledá se správný jazyk, neopouštějí se přejité stereotypy. K vysokoškolsky vzdělaným posluchačům se káže jako ke sklerotickým babičkám, před školáky se rozvíjejí hluboké teologické úvahy, jimž kromě kazatele už nikdo další v kostele nerozumí. Rodinám, žijícím každodenní svědectví křesťanského života uprostřed ateistické společnosti a čekajícím na rady do všedních starostí se hlásá jakási vzdálená mystika (v lepším případě) nebo nic neříkající otřepané fráze (v případě horším).

Máme skvělé apoštoly, kazatele plné Ducha, kterým bez rozdílu věku a stavu všichni rozumíme, kteří nás oslovují, vedou, vzdělávají, přibližují Bohu. Známe však také různé „mlátiče prázdné slámy“ a podivíny, zcela odtržené od reality života, považující Boží lid za stádo hluchých, slepých a negramotných hlupáčků, pro které stačí omílat léta stále stejná slovní spojení.

A tak mě napadlo, že se vlastně podle tohoto ukazatele – popsaneho v Písmu – dá



J. Reul

docela dobře poznat, kdo se Duchu Svatému otevřel, na koho skutečně sestoupil, v kom a skrze koho působí. Duch vane, kam chce, a tak vlastně nic ještě není ztraceno. Budeme-li upřímně prosit o tento dar „jazyků“ pro naše apoštoly a kazatele, máme velkou naději pro všechny, kteří by rádi jednou slyšeli hlásat veliké Boží skutky ve svém jazyce...

M. L., Litoměřice (kráceno)

## Červen – měsíc kněžských svěcení

Kdybychom chtěli pográtulovat tento měsíc všem kněžím, kteří v červnu slaví výročí svého kněžského svěcení, museli bychom vynaložit nadlidské úsilí. Skončili bychom s gratulacemi možná až v červenci. I v tomto roce v červnu náš otec biskup Pavel vysvětlí (24. 6. v 10 hodin) další kandidáty na tento posvátný úřad a ke službě Božím lidu.

Jsou kněží dobří a jsou kněží horší. Všichni však mají společné jedno – přijali od Boha svátost, svátost určenou k službě věřícím. A tak i když jsou v hříchu, vysluhují platně mši a svátosti, neboť to závisí na svatosti Boží a jeho

vůli dát lidem dobré dary... Druhá věc, je, když kněz nežije jako dobrý pastýř a dává spíše špatný příklad pro stáde. Je třeba stále se modlit za kněze, neboť i on je jen člověk jako každý jiný. Jestliže věřící kladou na kněze větší nároky, mají se tím víc za něj modlit.

Máme v diecézi obsazenou jen každou čtvrtou farnost. Je třeba vyprošovat si další, nové kněze, modlit se za bohoslovce. Žeň je hojná, dělníků je málo. Nedostatek povolání souvisí také s krizí rodiny v dnešní společnosti. Jak má někdo být pastýřem a vést lidi nezištně, pevně a s milosrdným srdcem, když tohle všechno nezažil

a nemohl zažít? Když má někdo jen smutné vzpomínky na rozpolcenou rodinu, na pláč a hádky?

V olomoucké arcidiecézi už před lety rozeznali, že oba stavy – kněžský a manželský – spolu úzce souvisí a navzájem se ovlivňují ve svých plodech. Konají už několik let měsíc co měsíc pouť nejen za nová kněžská a řeholní povolání, ale i za obnovu rodin. A proto se i my modleme v tomto měsíci červnu nejen za nové kněze, které díky Bohu dostaneme, ale také za dobré „podhoubí“ kněžského stavu – za naše rodiny.

R. D. Miroslav Dvouletý, šéfredaktor

## Pocta umučenému knězi – P. Sittemu v Bořislavi

V neděli 28. května 2006 se v Bořislavi, obci na úpatí Českého středohoří na Teplicku, konalo slavnostní shromáždění. Uctila se památka dlouholetého děkana Franze Sitteho, který zahynul v roce 1960 v komunistickém vězení. Na toto pietní shromáždění zvala Obec Bořislav z iniciativy Konfederace politických vězňů České republiky ve spolupráci s krajskou organizací KDU-ČSL Ústeckého kraje.



Farář P. Sitte patří mezi první oběti komunismu v řadách duchovenstva litoměřické diecéze, další následovaly včetně oběti kardinála Trochty

Ve farním kostele sv. Kateřiny v Bořislavi sloužil nejprve v 10 hodin mši sv. generální vikář litoměřické diecéze Mons. Karel Havelka spolu s teplickým vikářem P. Františkem Pospíšilem a bořislavským farářem P. Benno Rösslerem. Mons. Havelka po kázání k slavnosti Nanebevstoupení Páně navázal na mimořádnou událost v dějinách nejen bořislavské farnosti – na příklad statečného kněze, oběti bezbožického režimu.

Po mši svaté se konalo v 11 hodin v areálu kostela odhalení pamětní desky. Při tomto pietním aktu nejprve přivítal všechny starosta Bořislavi Miroslav Hrubý. Zástupce Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu Ing. Adolf Rázek podrobně líčil život P. Sitteho, zvláště okolnosti jeho násilné smrti. Promluvil i hejtman Ústeckého kraje Jiří Šulc. Mons. Havelka pronesl slova modlitby při odhalení a žehnání pamětní desky. Byli přítomni zástupci tisku a rozhlasu a z řad organizací byly položeny kytice. Pietního aktu se účastnili i tři vzdálení příbuzní P. Sitteho, z nichž jeden, pan Vilém Sitte pocházející z Hrádku nad Nisou jako zesnulý děkan, podal řadu svědectví.

Pamětní deska je umístěna po pravé straně vchodu do kostela a má český a německý text se základními údaji ze života bořislavského faráře.

P. Franz Sitte se narodil 17. února 1896 v Hrádku nad Nisou. Studoval v letech 1908 – 1915 gymnázium v Bohosudově, poté bohosloví a v roce 1922 byl v Litoměřicích vysvěcen na kněze. Jeho jediným, celoživotním působištěm se stala farnost Bořislav, kde byl nejdříve kaplanem a katechetou a od roku 1935 farářem. Za zásluhy byl v roce 1948 jmenován osobním děkanem a 1956 notářem litoměřické diecéze. Zajímavé je, že jako jeden z mála německých kněží nemusel po

válce opustit republiku a působil ve své funkci dál. Byl oblíbený i u českých farníků a srdečně se věnoval všem bez rozdílu národnosti. O politiku se nikdy nezajímal a neuznával nacismus. Byl všestranně činný a kromě duchovní služby se zabýval hlavně regionální historií a vlastivědou. V roce 1936 mu vyšla knížka o dějinách farní obce Bořislav a v padesátých letech psal dějiny a vlastivědu širší oblasti. Rukopis této knížky nazval „An der Sonnenseite des Donnersberges“ (Na slunné straně Milešovky). Pěstoval ovocné stromy a byl velkým přítelem zdejší přírody. Ale také opravoval kostely a kaple své velké farnosti, k níž patřilo 21 obcí a osad, a dokonce v některých z nich postavil i kaple nové (Pytlíkov, Vrahožily, Úpořiny). Přilnul k tomuto kraji a byl zaníceným lokálním patriotem. Byl znám svou dobrotou a veselostí.

Konec toho všeho nastal v prosinci 1959. P. Sitte chtěl vycestovat na návštěvu k příbuzným do západního Německa. Předtím jeho opakované žádosti byly vždy odmítnuty a nyní dostal zakrátko povolení. 4. ledna 1960 odešel z Bořislavi, přespál v Teplicích na děkanství a druhého dne ráno odjel vlakem do Chebu. Tam mu při prohlídce v zavazadle zabavili rukopis jeho knížky o Bořislavi a převezli jej k výsledkům do litoměřické věznice. Obvinili ho ze špionáže a šíření nacismu, ačkoliv nic takového v knížce nebylo a ani při prohlídce fary se nic nenašlo. Po výsleších ho třetího dne ráno, 8. ledna, našli mrtvého v cele s podřezanými žilami. StB to prohlásilo za sebevraždu, ačkoliv lékař při pitvě o tom pochyboval. Jak konstatuje zpráva Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu o násilné smrti P. Sitteho z roku 2004, „popis událostí dokazuje, že případ byl od začátku až do konce řízen a manipulován Státní bezpečností a s pravděpodobností hraničící s jistotou můžeme přijmout závěr opřený o soudně lékařský posudek, že František Sitte dne 8. ledna 1960 ve věznici v Litoměřicích nespáchal sebevraždu, ale byl zavražděn“. 14. ledna 1960 byla rakev s jeho tělem zpopelněna, urna ležela několik let v litoměřickém krematoriu a pak se nenávratně ztratila.

Norbert Krutský



## Zdislavská pouť v Jablonném



### Z kázání biskupa Josefa

**Svatá Zdislava v tomto kraji „zapustila kořeny“, a to tak hluboko, že se dodnes – po tolika staletích – na ni vzpomíná.**

Jednou v jedné farnosti jsem se ptal birmovanců, jestli vědí, jaké birmovací jméno si dali. Jedno děvče říká, že má jméno Zdislava. Ptal jsem se: „a víš kdo to byla svatá Zdislava?“ Ona se zarazila a odvětila: „Myslím, že nějaká mučednice“. Tak jsem si pomyslel něco o přípravě, ale pak mě napadlo, že mučedníci jsou opravdu různí.

Svatá Františka de Chantal si položila otázku, proč nejsou všichni svatí mučedníky. Diskutovala o tom se svými sestrami. Nakonec řekla své mínění: „Já myslím, že ono je dvoje mučednictví. Mučednictví krve a mučednictví lásky.“ To je zajímavá odpověď, která by se dala použít i na osobu svaté Zdislavy, která nebyla mučednicí v tom pravém slova smyslu, ale byla mučednicí lásky.

Ostatně slovo mučedník – martyr – má v řečtině původní smysl: svědek. „Vy jste mémi svědky“, říká Pán Ježíš. A ti první svědkové to zaplatili svým životem. Práví svědkové žijí životem víry, naděje a lásky. O zjišťování těchto ctností se jedná, když se koná proces svatořečení. To je to hlavní. Svatá Zdislava byla kněžna. Nebyla mučednicí, ale její život také nebyl žádný med. Sice žila na hradě, ale topilo se možná v jediné místnosti. Dnes by s ní málokdo měnil. Spávali na kůžích. Manžela neměla moc často při sobě, aby jí pomáhal. Ten byl pryč, ve službách knížete Václava – dělal velitele vojska.

V každém manželství jsou rozdílné názory. Manžel svaté Zdislavy Havel byl pravým vojákem. Nedovedl třeba pochopit, že ona se chce věno-

vat nemocným. Má přece doma děti. A ona utíká do špitálu ošetřovat. Tedy i manželství je příležitostí, jak osvědčit víru, naději a lásku, zvláště tehdy, když jsou rozdílné názory, když to zaskřípá... Co je ale důležité? V Písmu svatém stojí jedna moudrá věta: „ať slunce nezapadá nad vaším hněvem“. Večer před spaním se mají všichni smířit. Jak může člověk v klidu spát, když je s někým rozhádán? Potřebuje se člověk tak nějak uklidnit, svěřit to do rukou Božích. Jenom tak může být svědkem Božím.

V Písmu svatém jsme slyšeli o tom, že se ženy nemají přehnaně zdobit. Hlavní krása je v nitru, ze srdce člověka. Zdislava, víme, měla zlatý prsten se symbolem hada-lékařství, ten dostala od své matky. Taky měla na sobě zlato. Ale její hlavní krása byla vnitřní, ta je důležitá. A právě její manželství ukazuje svědectví dnešní době. Manželství je dnes v krizi. V naší zemi se každé druhé rozpadá. V Evropě to není o moc lepší. Čechů ubývá. Zdislava měla čtyři děti. Po porodu čtvrtého pak zemřela. Dnes, když má někdo čtyři děti, je hodnocen, jako blázen, jako by spadl z měsíce.

Vy, kteří máte dobré rodiny, měli byste být svědkem této době, která už nechápe základní poslání rodiny. Dobré manželství je v základu darem Božím. Je pro to třeba zvláštního povolání. Základní buňka lidstva je rodina. Bez rodiny se nedá nic vytvořit.

Zdislava byla dobrou manželkou i výbornou maminkou. Z dějin víme, že její děti měly později význačné postavení. A přitom se věnovala nemocným a starala se o oslavu Boží. Tak je vidět, že s pomocí Boží udělala i to, co se zdálo být těžko možné. Každý z nás má být svědkem – martyrem, který svědčí o Boží lásce a o povolání, které od Boha má. K tomu si vyprošujeme pomoc svaté Zdislavy. A přeji všem, aby v naší diecézi nastalo takové oživení a světýlko, jako kdysi z Jablonného v době svaté Zdislavy.



## „Kříž jsem hlásal, kříž jsem snášel“

Když jsem potkal otce Josefa Cukra na Velehradě v roce 2001 a ptal jsem se ho, jak se mu na odpočinku líbí, odpověděl, že se cítí „jako v ráji“. U Karmelitánského nakladatelství vyšla kniha rozhovorů, která vyčerpávajícím způsobem hovoří o pohnutých životních osudech P. Josefa Cukra a některých dalších perzekuovaných kněží (např. K. Pilík, A. Huvar, S. Lekavý, F. Lízna, O. Mádr). Následující řádky jsou výběrem z velmi hezké nové knihy V. Vlčka: „Kříž jsem hlásal, kříž jsem snášel“.

### Kdy jste se rozhodl pro kněžství?

Mohu říct, že jsem měl jasno už po kvartě. P. Ševela v několika z nás probudil nadšení pro jezuitský řád a také nás ovlivnili misionáři, působící v Africe. Mojí touhou bylo jít do misí v Zambii.

### Jak se uskutečňovalo Vaše studium teologie?

Nacisté zrušili i naše studium bohosloví, takže jsme studovali soukromě u našich profesorů. Nejprve jsme bydleli v jezuitském klášteře u sv. Ignáce, ale po heydrichiádě nacisté dům zabrali. V roce 1944 postihlo jezuitu velké zatýkání. Dotklo se i vás?

První naši kněží byli zatčeni už v roce 1940. Pro mne si přišli roku 1944 a skončil jsem ve vazbě na Pankráci. Většinou nás vyšetřoval hlavní gestapák každého zvlášť a měl k tomu tři pomocníky. Krutě nás mlátili a fackovali. Kopali do nás tak, že jsem jednou vletěl zapisovatelce na stůl. Během výslechů mi vyrazili několik zubů, a když mě vezli z Pečkárný zpátky na Pankrác, byl jsem samá krev. Gestapo mělo mezi námi nasazeného konfidenta – bohoslovce z ciziny, takže všechno věděli. Snažili se ze mě vymlátit další informace, ale já jsem „o ničem nevěděl“. Po několika výsleších mě převezli na sedm měsíců „odležet“ do Terezína.

### Prožil jste tedy na vlastní kůži Terezín – největší koncentrační tábor v protektorátu.

Ta hrůza se nedá popsat. Po třech měsících pobytu zůstávaly z dospělých mužů čtyřicetikilové kostry potažené kůží, jen kolena, lokty a lebka. Terezín, to byl neustálý a nesmírný hlad. Ráno jsme dostali neslazenou kávu z žaludů a jeden suchý krajíc chleba, a to bylo na celý den všechno. Večer zase polívku, tzn. brambor rozvařený ve vodě nebo jenom voda z kopřiv.

Dřeli jsme dvanáct hodin denně. Na Richardu jsme kopali tunely a rozšiřovali štoly pro dílny, kde se měly vyrábět Hitlerovy tajné zbraně V2. Určitou dobu jsem byl pověřen tzv. Zimmerdient, takže jsem měl na starosti naše družstvo, hlášení, ale i rozdávání jídla, což bylo velmi nevděčné. Večer jsem dostal škopek polévky a měl jsem ho rozdělit na 52 porcí. Také jsem musel ráno a po práci hlásit počty vězňů z naší cimry. Ty se pořád měnily, protože za noc tu umíralo na dehydrataci při tyfové epidemii šest až osm lidí. Ráno jsme museli mrtvé vynést ven, zabalit je do prostěradla a odvézt na káře ke spálení.

### Jaké bylo vaše první působiště?

Od rodičů jsem zamířil rovnou do Bohosudova, kde jsem se měl podílet

na obnovení řádového gymnázia. Měli jsme 150 studentů, kteří byli na naší koleji také ubytováni. V Bohosudově jsem setrval tři roky (1946–1949).

### 5. prosince 1952 jste byl souzen u Státního soudu v Praze.

Měl jsem přímo hvězdné obsazení, prokurátorem byl Čížek. Za vyzvědačství a neoznámení trestného činu mi napařili 11 let. Pár týdnů jsem strávil na Pankráci. Pak mě poslali na Mírov, tři roky jsem třídil uran v Jáchymově a pobyt v kriminále jsem završil ve Valdicích a v Leopoldově.

### Setkal jste se ve vězení s příkladným svědectvím spoluvězňů...

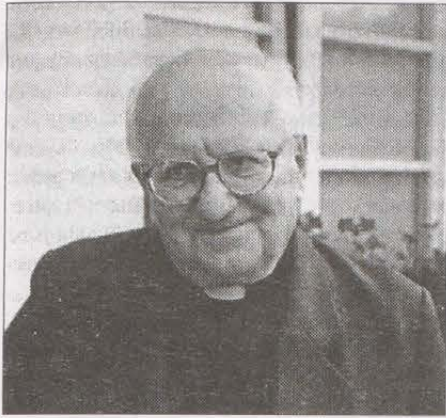
Rád vzpomínám na salesiána P. Antonína Dvořáka, který kde mohl, dával ze svého skromného přídelu druhým vězňům nebo šetřil věci pro příležitosti narozenin. Spíš úsměvné bylo mé setkávání s biskupem Hopkem, který byl stále velmi vážný a opravdu trpěl. Jednou jsem seděl nad ním na posteli, houpal nohama a provokativně mu povídám: „Podívejte, otče biskupe, jak je to fajn být mučedníkem. Co na to říkáš?“ Jen mi hrozil... Já ten svůj pobyt v kriminále nebral tak tragicky.

### V Leopoldově jste se setkal s P. Bohuslavem Burianem a biskupem Gojdičem...

Každý z nich byl úplně jiný. P. Burian, přímý a odvážný, přezdívaný farář pistolník, jednal s bachaři na rovinu a neměl z nich strach. Když z Leopoldo-

**Josef Cukr** se narodil 2.2. 1917 v rodině mlynáře v Boršicích. V letech 1928-1936 studoval na jezuitském gymnáziu na Velehradě. Po skončení druhé světové války dokončil studia v Anglii a v září 1946 zde byl vysvěcen na kněze. Po návratu působil na jezuitském gymnáziu v Bohosudově. V září 1950 nastoupil k PTP. V srpnu 1952 byl během pobytu na vojně zatčen a odsouzen na 11 let. Byl vězněn na Pankráci, na Mírově, ve Valdicích, v Leopoldově a pracoval v trestných táborech na Jáchymovsku. V roce 1968 nastoupil opět do Bohosudova. Během svého působení opravil v Bohosudově a okolí jedenáct kostelů. V roce 1993 stál u znovuzrození bohosudovského gymnázia, v němž se pak stal zástupcem ředitele a vychovatelem. V roce 1999 mu prezident Václav Havel udělil státní vyznamenání za celoživotní činnost Medaili za zásluhy. Od roku 2001 působí na Velehradě.





## P. Josef Cukr SJ

va utekl a po několika dnech ho chytili, vyřídili se na něm a nechali ho umřít na zápal plic.

Biskup Gojdič byl nejhodnější a nejvládnější člověk, jakého jsem kdy viděl. Byl to opravdu svatý člověk – to lze těžko vyjádřit slovy, člověk se s ním musel setkat. Byl to muž velmi tichý a pokorný, často vystavovaný útokům bachařů.

### Mohl jste nastoupit do duchovní správy?

Zpočátku se situace odvíjela tak, že bych měl nastoupit na místo biskupa Otčenáška do Ústí nad Labem do Trmic. Než se vše vyřídilo, nastoupil tu jiný kněz, a proto jsem šel zastupovat nemocného faráře Hanáčka do Bohosudova. Pár měsíců byla situace dost složitá, protože dosavadní farář byl dlouho nemocný, neměl ještě důchod a nevěděl, kam půjde. Já byl tím pádem bez práce a bez platu. Psal jsem dopisy na různá místa, že jsem v socialistické společnosti dělník bez práce. Pak se mi podařilo vyběhat potřebné papíry a předvolal si mě krajský církevní tajemník. Vyčítal mi mé dopisy a pokáral mě: „Tak jsem si vás nepředstavoval.“ Na to jsem mu odpověděl. „Já vás také ne.“ Nestačil se divit. Přidal jsem k dobrému, že jsem v kriminále seděl s bývalým krajským tajemníkem KSČ z Ústí nad Labem, zavřeným pro nějaké rozkrádačky, a že věřím, že se spolu dohodneme. Nakonec jsem souhlas dostal.

### Dal jste se tedy do opravování kostelů?

V Bohosudově a okolí jsem opravil za patnáct let spolu se svým pomocníkem Antonínem jedenáct kostelů. Přímo v Bohosudově a Krupce pět kostelů a kaplí, dále trojlodní baziliku v Chlumci, Bořislavi, Rtyni, Ohniči a

dva kostely v Bílině. Nebylo jednoduché zvládat opravy zevnitř i zvenku ve dvou. Sami jsme si stavěli lešení, já jsem míchal maltu, bílil, dělal okna a střechy, Antonín omítal, zasklíval a svařoval. Občas jsme přibírali brigádníky, ale většinu jsme dělali sami. I kdybychom chtěli, národní výbor nám nechtěl žádnou firmu povolit, takže nám nezbývalo než zvládat všechno ve dvou.

### Jak vypadala náboženská situace v Bohosudově?

Jenom pár věřících, podobně jako dneska. V neděli choděvalo na mši tak 20–30 lidí, o svátcích maximálně 60. Na náboženství bylo tak jedno dítě ve třídě. Sem tam nějaký pohřeb, většinou ale kremace.

Později jsem se naučil, jak s estébáky jednat. Po několika letech mě chtěli dostat z Bohosudova, protože jsem byl už příliš známý. Vysvětlil jsem jim, že nemohu jít pryč, když mám rozdělanou práci a na kostele lešení. Chtěli mě poslat za trest na sever do Mikulášovic, ale zůstal jsem v Bohosudově.

### Po pádu komunismu jste podruhé stál u zrodu bohosudovského gymnázia.

Gymnázium jsem skutečně obnovoval podruhé a otevřeli jsme ho v roce 1993. Měl jsem už jít také do důchodu, ale místo toho jsem se stal zástupcem ředitele a vedl i internát. Po úmorné práci jsem se v roce 2001 dostal na Velehrad, kde jsem doposud.

### Jak vnímáte dnes svou zkušenost věznění?

Pro nás kněze i věřící laiky to byla výborná škola života. Je trochu „škoda“, že naši následovníci už tuto zkušenost nemají, protože tam jsme se mohli utužit. V kriminálech se „kalila ocel“ a mohli jsme ukázat, kdo jsou křesťané.

### Kde jste bral sílu unést takové ponižování a násilí?

Byl jsem rád,

### Knihu je možno zakoupit v prodejnách Karmelitánského nakladatelství:

Knihkupectví Jonáš  
Mírové náměstí 15, Litoměřice  
Knihkupectví U Sv. Antonína  
Kotelní ul. 7, Liberec

že jsem měl možnost pobýt několik měsíců „na odležení“ za třemi katry v Chebu. Tam jsem opravdu prožil v tichu ignaciánské exercicie a dostalo se mi útěchy posledního blahoslavenství.

### V čem vidíte největší zlo komunismu?

Dovedli oklamat všechny lidi dobré vůle, kteří jim po válce v euforii z osvobození Rudou armádou uvěřili. Vydávali se za dobráky, kteří pomohou bezzemkům k půdě, zlepšit podmínky dělníků v továrnách a budou poctivě pracovat, takže jim všichni naletěli. Zatím ale ničili člověka a učinili z něho otroka.

### Čím by měl podle vás člověk naplnit svůj život?

Naše poslání je jednoduché – po příkladu Krista přinášet lásku mezi lidi. To znamená učit se dobře spolu vycházet a brát na sebe ohled.

části rozhovoru vybral M.D.



Bohosudovská bazilika – foto jsr

## Desatero: 1. přikázání

První přikázání dekalogu je vskutku velice rozmanité a hluboké, pojďme se tedy ještě dále nad ním zamýšlet.

Je zvláštní, jak stále někteří křesťané stále rigorózně brání větu z desatera: „*Nezobrazíš si Boha zpodoběním ničeho co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivě milující.*“ Porušila tedy církev tento jasný zákaz tím, že obrazy nejen trpí, nýbrž doporučuje a uctívá? Této výtce musela opakovaně čelit, od „obrazoborců“ v 8. a 9. stol. až k některým reformátorům 16. stol. obzvláště Kalvína. Zákaz zobrazování je ochranou proti modlám. *Nic z toho, co sami produkujeme, obrazy Boha, lidí, lidské dílo, se pro nás nesmí stát idolem, náhražkou Boha.* Zákaz obrazů je zákazem model, je to zákaz udělat ze sebe otroka obrazů a věcí, které jsme sami vyrobili.

Bůh zakázal Izraeli, aby si zhotovoval jeho obrazy, protože národ, který si vyvolil, „*předurčil, aby byl ve shodě s obrazem jeho Syna*“ (Řím 8, 29). Pravou podobou Boha bude sám Bůh, který se stane člověkem, aby oslavil celé lidstvo. *Protože nám Bůh sám daroval svůj obraz, svého Syna Ježíše Krista, který je „věrným obrazem neviditelného Boha“ (Kol 1, 15), smíme tento obraz zobrazovat. Není tu vzývána hmotná podstata, nýbrž ten, jehož obraz je uctíván (KKC 2132).*

Panně Marii je určena úcta a láska věřících, ne soše. Obraz je jen „oknem“, „průhledem“ na Krista a jeho svaté – od nichž ho nemůžeme oddělit. Tato okna potřebujeme my lidé z masa a kostí, aby jimi Kristus, Maria a svatí vyzářovali do našeho všedního života. Uvědomme si, jakým povzbuzením je pro muže na daleké několikátýdenní služební cestě fotografie jeho ženy s dětmi. Jak tento obraz tomuto muži pomáhá stále mít v paměti právě ty, které miluje. Jistě nemiluje tu fotografii, nýbrž ty, které na ní vidí. Je samozřejmou zkušeností lidí, že vztah, o který nepečujeme, zákonitě odumírá. Ať už je to vztah k člověku, ale také náš vztah k Bohu.

*připravil R.D. Alois Heger, Chomutov*

## Zdislavské přímluvy

### Na přímluvu svatě Zdislavy prosme zvláště za naši diecézi:

- Za manželské dvojice, aby je v životních těžkostech a zkouškách sílila svátost, kterou jim udělil v den sňatku.
  - Za nešťastné, aby jejich rozhárané rodiny našly smíření, jednotu a spokojenost.
  - Za trpící a nemocné, aby pocítili zvláštní pomoc v modlitbách u hrobu svatě Zdislavy.
  - Za zdislavské ctitele, aby po vzoru svatě Zdislavy apoštolsky pomáhali biskupům a kněžím.
  - Za státníky světa, aby chránili posvátný charakter manželského a rodinného života.
  - Za rodiny, aby vychovávaly dobrý kněžský a řeholní dorost.
- Bože, naše sílo a útočiště předků, dovoláváme se vykupitelské oběti tvého jednorozeného Syna Ježíše Krista a přímluvy svatě Zdislavy, prosíme Tě, abys nám prokázal hojnost svého milosrdenství, které trvá z pokolení do pokolení, a na věky věků. Amen.*

## Bůh je jeden

### Základní pravda křesťanského života

Nicejsko-cařihradské vyznání začíná slovy: „Věřím v jednoho Boha“. Vyznání, že Bůh je jediný má svůj kořen v božském zjevení Staré smlouvy, je neoddělitelné od víry v existenci Boží a je zcela základní. Bůh je jediný, existuje pouze jeden Bůh: „Křesťanská víra věří v jednoho Boha a vyznává, že je jediný přirozeností, podstatou a bytostí“ (srov. KKC čl. 200).

„Bůh je duch“ (Jan 4, 24). Existenci Boha proto nelze dokázat nějakým přírodovědeckým důkazem a nevyplývá automaticky a nutně ani z hlubokých filosofických úvah. Kdyby tomu tak bylo, nebylo by ateistů. Bůh se nám totiž nevnučuje, můžeme ho i odmítnout. To je právě „slabostí“ Boha, že respektuje naši svobodu v rozhodování. Kdyby se nám jeho skutečnost stala nějakým způsobem zcela zřejmou, kdyby pro nás přestala být tajemstvím naší víry, nemohl by mu žádný člověk své uznání tak snadno odepřít.

Odpůrci víry v Boha se nám někdy snaží namlouvat, že Bůh je jenom zosobněním nesplnitelných lidských přání, že si jej lidé vymyslili jako vysněný souhrn všeho dobrého a krásného, co nemohou na světě plně uplatnit, jako vysvětlení toho, co nemohou pochopit, jako útočiště před nesnáze a těžkostmi života a jako pevný bod, jehož

by se mohli zachytit v každé úzkosti a ohrožení života. Víra v Boha je podle nich jen iluzí hodící se nanejvýš pro děti a staré, slabé a nemocné lidi.

Realita lidského života nás ale učí něčemu jinému. Žízeň si přece nevymyslí vodu, hlad si nevymyslí potravu, ale spíše nedostatek tekutiny a potravy v našem těle vyvolal pocit žízně a hladu. Malé dítě, které zabloudí v množství lidí a hledá maminku, si ji přece nevymyslí a nehledá ji jen ze strachu. V jeho hledání je i láska, stýská se mu po ní a chce jí být opět co nejbliže.

„Touha po Bohu je vepsána do lidského srdce, protože člověk je stvořen Bohem a pro Boha, Bůh nepřestává člověka přitahovat k sobě a jen v Bohu člověk nalezne pravdu a štěstí, jež neustále hledá“ (srov. KKC čl. 27).

Chceme-li nalézt Boha, musíme ho hledat a do tohoto hledání musíme vložit všechny své síly, celou svou osobnost. Není to totiž jen teoretická otázka – víra v Boha má důsledky pro celý náš život. Hledejme Boha zkoumáním jeho díla – světa v němž žijeme, poznávejme ho z Božího zjevení a hlavně mu umožněme vstoupit do našeho srdce, poněvadž právě tam se s námi chce Bůh setkat.

*P. Antonín Audy*





## Svědectví: Víru jsem poprvé vyznala v SMS

**Na střední i vysokou školu jsem chodila na Slovensku. Je to země více věřící než Čechy. Není tedy divu, že i mezi mými spolužáky byli věřící. Čas od času i na víru došla řeč, zvláště když jsme s kolegyněmi z vysoké seděly v univerzitním parku pod rozkvetlými kaštaný.**

Bylo to asi ve třetím ročníku před katedrou fyziky. Moje kamarádka Barbora byla první, od níž jsem o Bohu slyšela víc, moji prarodiče, rodiče i sourozenci jsou nevěřící. Tehdy jsem jí řekla, že zřejmě věřím v totéž, ale neříkám tomu Bůh, spíš asi osud nebo tak nějak. Slovo Bůh (tehdy ještě s malým „b“) a vše, co se za ním skrývá, jsem si jednoduše nedokázala k ničemu přiřadit, bylo zvláštní, nic neříkající, podobné zaklínadlu, na která jsem nikdy nevěřila.

Po studiích jsem se vrátila do Čech. Bylo mi čerstvě pětadvacet. Našla jsem si v práci nové přátele mezi kolegy učiteli. Začátky nebyly snadné – učila jsem početné, čistě chlapecké třídy. Bojovala jsem s nimi sama asi půl roku. Až pak jsem našla odvahu a poprosila kolegyni češtinářku o pomoc. Na Tři Krále jsme zůstaly ve ztichlé škole a dlouho jsme si povídaly. Už od prvních chvil jsem na jejím krku pozorovala houpající se františkánské Tau...

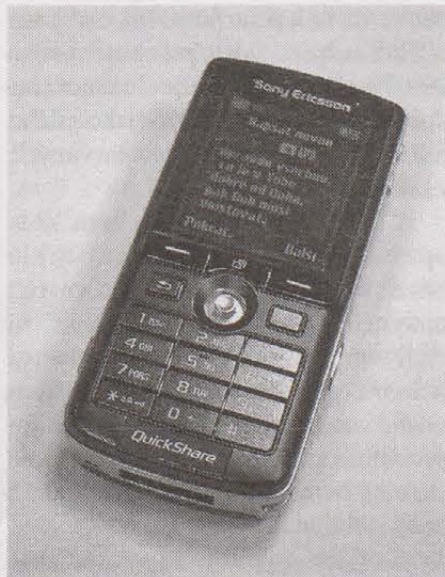
Navštívila jsem ji několikrát doma. Mluvily jsme spolu i dlouho do noci. Před jídlem se z ohleduplnosti modlila vždy jen tiše. Prosila jsem ji, aby se modlila nahlas, vše jsem to znala jen z filmů, byla jsem hodně zvědavá... Přitahoval mne ten její vnitřní klid a vyrovnanost. Trpělivě odpovídala na mé otázky, vyslechla mé rány a bolesti z dřívějších let. První modlitbou, kterou jsem se naučila a o kterou jsem ji při každé návštěvě žádala, byly litanie k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Modlitba breviáře pro mě tehdy byla jako pohádka na dobrou noc – ale právě tak

jsem se naučila modlitbu Otče náš. Na první mši svatou jsem se byla „podívat“ na Popeleční středu...

Psalý jsme si SMS zprávy každý den. V jedné jsem jí položila otázku, jak je možné, že je v ní tolik dobra. Po chvíli mi přišla odpověď: Vše, co je ve mně dobrého, je od Boha. Četla jsem to pozorně několikrát. Po několika minutách jsem jí odepsala: „Jestliže je opravdu všechno, co je v Tobě dobré od Boha, pak Bůh musí existovat.“ To bylo moje první vyznání víry. Odehrálo se beze slov, jen pomocí pár znaků v SMS. Někde hluboko v mém nitru se však natrvalo rozhořel plamen.

Rok po onom tříkrálovém odpoledni jsem začala pravidelně chodit na mši svatou a na přípravu ke křtu. V roce 2004 jsem byla v Žatci jako pětadvacetiletá pokřtěna. Svůj křestní slib pravidelně obnovuji při každém křestním obřadu, jemuž jsem přítomna. Svátost křtu, možnost chodit pravidelně ke svatému přijímání a loni přijatá svátost biřmování vlila do mého srdce pokoj, naději a obrovskou sílu. Vůbec jsem netušila, kolik se dá za jediný rok ve farnosti vykonat – zprovoznit kostel a vyprosit si do něj stálou přítomnost Nejsvětější Svátosti oltářní a slavení mše svaté, být u založení farního časopisu, zpívat na kůru, hrát na varhany... Těším se na každý nový den.

*S přáním pokoje všem čtenářům Zdislavy  
+ Zdenka Veronika, Žatec*



## Proč nás rodiče nutí chodit do kostela?

**Odpověď na tuto otázku si kdysi dala Lucka sama. Byla ráda, že ji rodiče naučili lyžovat. Dnes to umí a lyžuje ráda.**

Všichni, kteří jsme byli rodiči voděni do kostela a zůstali jsme Bohu věrni, dnes cítíme vděčnost svým rodičům: za systematickost, za dochvilnost, za věrnost, za smysl pro povinnost, za to, že nemusíme teprve v dospělosti hledat cestu k Bohu. Za to, když jsme na „půlnoční“, víme, co se děje u oltáře a jsme doma v domě modlitby. Umíme se v kostele chovat. Nejsme tam jak „husa v nebi“, jak říkali naši rodiče.

Získali jsme smysl pro posvátnost věcí, dějů a míst. Asi bychom nikdy nezneuctili kříž a pomníček děvčete, které podávalo jídlo k smrti zbědovaným zajatcům. (Je to místo VI. zastavení velkopáteční křížové cesty dětí městem a okolím v naší farnosti.)

Minulý společenský řád měl své slavnosti a děti odváděl od Boha. A děti těchto od Boha odvedených dětí malují na pomníček hákové kříže, kradou z hrobů květiny. (Naši předkové nazývali hřbitov svatým polem.)

Chození do kostela je významný výchovný prvek v životě dítěte. Není to jen naplnění příkázání: „Pomni, abys den sváteční světil“. Je to vytváření společenství mladých, dříve narozených a dětí v kostele i přede dveřmi kostela, když na sebe čekáme.

Je dobré mít čisté svědomí, že jsme pro dobro svých dětí udělali vše. I to, že jsme je vodili do kostela. Až dorostou, rozhodnou se samy, zda půjdou životem s Ním a nebo bez Něho. Jaká bude tvá odpověď na Ježíšovu otázku: „Petře, miluješ mě?“ Nezapomeň na ni. Jednou ji i tobě Ježíš položí.

*František Němeček, Mladá Boleslav*

## Broučci stále živí (dokončení)

**Možná, že si u vás doma někdo z dětí nebo mladých sám všimne, která hlavní myšlenka prolíná celou knížkou Broučci – poslušnost.**

### Poslušnost

Je dobré, že děti a mladí v současné době zpravidla dobře znají různé dopravní značky a předpisy a také vědí, co se může stát, když řidič nerespektuje dopravní předpis nebo značku, jaké jsou následky, k jakým haváriím může dojít... a uvědomí si na různých příbězích, jak Brouček doplatil na svou neposlušnost, když foukal mamince do komína přes její opakovaný zákaz... Jak neposlechl Janinku, když mu radila, aby se vyhýbal tomu chlapci, který ho chtěl chytit – a ten Broučka málem zabil. Podobně i podruhé, když ho zmlátili verunci...

Na takových jasných příkladech si i ti malí uvědomí, jak je důležité poslouchat..., jak poslouchají tatínek, maminka, kmotříček, kteří plní to, co od nich chce Bůh – Janinka se nám to také snaží vštípit, co to znamená plnit Boží vůli. Prolíná to opravdu celou knihou.

A jak my dodržujeme Boží příkazy? Největší příkázání lásky? Využijme nějaké hezké chvílky, abychom si o tom popovídali, u svíčky, u krbu, venku u západu slunce... Podobně mohou děti vysvětlit, o čem se mluvilo v kostele... jak se nakonec už velký Pavlík přiznal k tomu, co udělal Broučkovi... Starší mohou vysvětlit obsah výkladu Božího slova v kostele.

### Modlitba

Dětem jistě neujde, že se Broučci modlili před jídlem i večer. A můžeme se k nim přidat. Písniček k jídlu je několik v modrém zpěvníku Hosana, večerní V podvečer tvá čeládka z Broučků najdeme ve zpěvníku č. 4 i na CD Ztracené kapely, v prvním zpěvníku této kapely třeba písničku Moje malé světélko (č. 25) a Svítí brouček malý (č. 29), Podívejte, děti, brduček kolem letí (zpěvník 3 č. 12), v modrém zpěvníku Hosana je i Broučkova ukolébavka – č. 27. Děti si jistě všimnou, že i v kostele lidé zpívali...

### Karafiátův jazyk

Děti, které rády čtou, si možná všimnou i toho, jak Jan Karafiát dokázal krátce a přesně vystihnout, jak to vypadalo v přírodě (a bylo jaro...), jak používal hezkých přirovnání (rosa jako granáty, krásná očka jako oheň...), velmi častých opakování slov, na mnoha místech – zkusme si to najít právě tak jako opakování ukazovacího ten: a ty včely tolik bzučely a ta tráva taková veliká a ta rosa jako granáty... Pro dobré čtenáře to nebude vůbec žádný problém.

To všechno je jen malý zlomek toho, k čemu by nás Karafiátova knížka Broučci mohla inspirovat, co bychom mohli z této knížky čerpat... - hezké předčítání a hovory nad příběhy přes zajímavosti jazykové až k hlubšímu zamyšlení starších dětí nebo mladých.

### Život a smrt

A na závěr ještě něco... Když jsem jako malá holčička přečetla poprvé Broučky až do konce, nemohla jsem už nikdy potom (i když jsem knížku četla mnohokrát) číst závěr knihy o tom, jak broučci zmrzli. (Zajímavé je i to, že J. Karafiát právě tak jako jeho broučci zemřel právě tehdy, když byly nebyvale kruté mrazy – roku 1929.) Až později mi došlo, že v závěru knihy je výzva i pro nás, abychom žili a jednali tak, aby po nás zůstalo, co dobrého a krásného jsme udělali, čím jsme druhé obohatili, čím jsme pomohli, čím jsme udělali radost... jak to píše autor Broučků: „Pod jalovcem kvetlo dvanáct chudobíček, devět bělounek jako mléko a tři s kraječkem jako krev červených. Však tam kvetou podnes.“

A tak si myslím, že bychom letos opravdu neměli opomenout tuhle poetickou knížku, která má co říci malým i velkým, ve které se nevyhnou problému odpovědnosti za vlastní jednání, problému viny a odpuštění, poslušnosti v tom, co je závažné, ani problému postižených dětí (na malé chromé berušce, které bratříčci pomáhali), nakonec ani smrti.

Anežka Z.

## Spiritualita eucharistického pokrmu

„Člověk je to, co jí“. Jsme samozřejmě proti tomu, aby se zveličoval vliv stravy na vývoj člověka. Ale nemůžeme ani zmenšovat vliv podvýživy nebo přesycenosti na zdraví těla a duše, závislost mentality na krajině a také na druhu pokrmů, které se tam užívají.



Od nejstarších křesťanských dob toto téma užívají a rozvádějí mystickové, když mluví o eucharistii – o Těle a Krvi Kristově. Svátý Řehoř Nyský mluví o „víně, které obveseluje srdce člověka“ a o „kalichu moudrosti“, který působí „opojení dobré a střízlivé“.

Lidé antické doby si představovali opilost z vína velmi názorně. V rostlinách bydlí duchové. Také ve víně bydlí duch, který dýchá v květu révy, ale pak skrze hroznovou šťávu vstoupí do úst opilého, plete jeho poznání a smysly.

Duchovní opilost z eucharistie působí „změnu z dobrého k lepšímu“. Podle Řehoře Nyského tedy působí eucharistie skutečnou extázi, tj. „přenesení“. Ve smyslu morálním je to „z dobrého k lepšímu“. Ale hlavní změna se děje tím, že se přenášíme z lidské sféry do sféry Boží. To se projeví především v myšlení. Začínáme myslet jinak – tak jako Kristus. Mění se naše cítění. Vnímáme Boží sladkost. Toto pozvolné a radikální přetváření člověka skrze pokrm eucharistie je rozvedeno v homiliích mnoha církevních Otců, kde vysvětlují verš Žalmu 34, 9: „Okuste a vizte, jak je dobrý Pán“.

## Pokračují Víkendy pro otce s dospívajícím synem

**V každém velkém mužském příběhu dospívající chlapec opustí svůj domov a vydává se na cestu. Každý, koho potká během své pouti, má pro něj nějaké jiné sdělení. Příběh většinou vypráví také o tom, že mladý hrdina prochází temným lesem či údolím stínů. Někde během své cesty potká i své přátele, kteří mu pomáhají se zkouškami či v boji.**

Realizační tým z Centra pro rodinu, inspirovaný těmito starými příběhy, připravil pokračování Víkendů pro otce s dospívajícím synem pod mottem: „Mnoho mužů má děti, ale málo dětí má otce!“ Tohoto pokračování se mohli zúčastnit pouze ti otcové se svými syny, kteří již účastnili prvotního víkendu.

V pátek, v závěru května, jsme se společně vydali na cestu, která nás vedla za tajemstvím života, za pokladem, který nosí každý z nás ve svém nitru. Některé chlapce možná zaskočil požadavek organizátorů nepoužívat mobil, notebooky, discmany, hodinky a podobné civilizační vymoženosti. Toto opatření jim ale umožnilo neustálou připravenost k akci a zachování si mysli začátečníka, tedy člověka, který s napětím očekává sled událostí a není dopředu zatížen předsudky.

Téměř všem starým kulturám bylo jasné, že se muži nerodí, ale utvářejí se. Proto většina kultur považovala rituální mužskou iniciaci za nezbytnou k dotvoření v muže. I v dnešní době se mladí muži snaží sami sebe podvědomě iniciovat tím, že jdou až na okraj a nejrůznějšími způsoby riskují. V těch mladících je stále přítomen jakýsi instinkt, který je vede k iniciaci, ale většinou nemají tu moudrost nebo vedení, aby uzavřeli celý kruh a pochopili samo sdělení iniciace.

Centrum pro rodinu se formou pravidelných víkendů snaží doprovázet teenagery nad patnáct let po jejich cestě v dospívání. Jako průvodci jim slouží třicetiletí muži, kteří s nimi, díky blízkosti věku snáze navážou přátelství. Zároveň tito starší jsou i jejich přirozenými mužskými vzory.

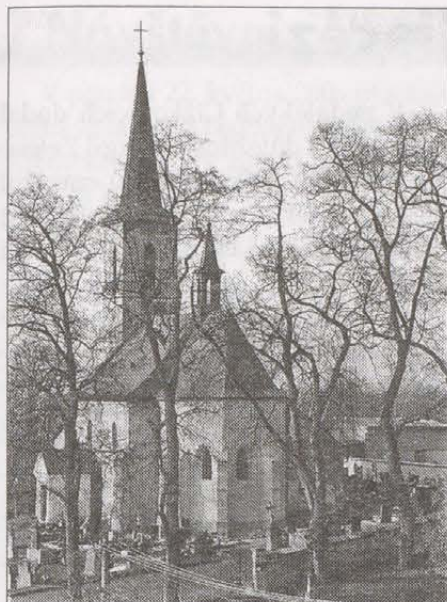
My chlapi se potřebujeme nejen učit jeden od druhého, ale musíme

zažít i rituály, abychom si uvědomili, že se děje něco nevšedního a zvláštního. Rituály nám totiž pomáhají přejít jednotlivými životními obdobími a nacházíme je u všech starých národů, pohanů, židů i křesťanů. Každý chlapec, když dospívá v muže, potřebuje vědět, odkud přichází a z jakého je těsta. Proto hledá svůj pravdivý obraz, své životní poslání i opravdovost vztahů. Naši předci používali jako prostředku k výchově bojovníků a chlapského zránění pomoc starších a řeč rituálů, které se z našeho života v poslední době začaly vytrácet.

Naší snahou je, aby synové byli nejen doprovázeni v dospívání, ale na závěr setkávání i iniciováni v muže. Tato iniciace v muže vybudovaná na křesťanských základech bude vyvrcholením našich společných víkendů a adepti jí projdou někdy po dvacátém roku života.

Jako pro každé dobré dílo, i pro růst v opravdové muže platí, že je to cesta. Je to cesta, po které kráčíme sice pomalu, ale o to větší smysl má každý náš samostatný krok.

*Za pořadatele František Růžička  
ruzicka@centrumprorodinu.cz*



### Překvapení pod omítkou!

Jak jistě mnozí vědí, probíhá již skoro 15 let záchrana gotického kostela Nanebevzetí Panny Marie v Solci u Kněžmosta. Torzo kostela by v letošním roce mělo dostat novou zevní omítku na věž nebo alespoň její část, protože z rozpočtu kraje přišlo velkorysých devadesát tisíc korun před zdaněním, za což se moc udělat nedá. Nicméně již v začátku památkářského průzkumu se našla dvě zazděná gotická dvojokna v nejvyšší části věže, což je překvapení, které nikdo nečekal.

Zapomenutá vesnická filiálka odkryla další poklady a je otázkou, co všechno se podaří odkrýt v presbytáři, který bude zřejmě na svojí obnovu čekat ještě hodně dlouho.

Pouť na Solci v roce 2006 se bude konat - dá-li Pán - v sobotu, dne 19. srpna 2006. Zatím se jedná o předběžný termín, upřesnění a pořad bohoslužeb bude včas oznámen. Motto letošní pouti bude malým překvapením, které zatím nezveřejňuji.

*Dr. Toman*



## Biskup poznává svou diecézi

Pátou neděli velikonoční při své pastorační návštěvě zavítal biskup Pavel Posád do Sulejovic, malé obce, která patří do farnosti v Lovosicích. Malý kostelík z venku i uvnitř svítí novotou, neboť v nedávné době byl opraven předchozím panem farářem, který nyní působí jinde.

U oltáře měl otec biskup vedle sebe nového pana faráře. Mše svatá proběhla v klidném, radostném, jako by rodinném duchu, naplněném ještě velikonoční radostí. O své spokojnosti s takovou atmosférou se zmínil otec biskup v promluvě, když zavzpomínal na své kněžské začátky jako kaplan na jižní Moravě.

Po mši svaté se otec Pavel pozdravil s věřícími a byl překvapen, že v padesátých letech v Sulejovicích působil kněz, který právě o velikonočních po mši svaté v Lovosicích byl zatčen a na mnoho let uvězněn. Po propuštění z vězení se

nakonec tento kněz dostal do míst, kde se k němu jako k faráři dostal tehdejší kaplan Pavel Posád, aby s ním spolupracoval a získal potřebné zkušenosti pro kněžskou práci. Takže tehdy vzniklo duchovní propojení mezi Lovosicemi a Sulejovicemi na severu Čech s Holubicemi a Pozořicemi na jihu Moravy.



V nedalekých Čížkovicích dodal významu a důležitosti liturgii Zeleného čtvrtku a Velkého pátku emeritní biskup Josef Koukl. I přes vážnost předvelikonoční liturgie bylo v srdci a myslí farníků radostné vědomí, že nejsou sami. Smyslem jeho návštěvy bylo umožnit věřícím účast na bohoslužbě a obřadech v nově opraveném kostelíku tak, aby ten sloužil lidem a nebyl pouhou okrasou obce.

Návštěva obou biskupů v malých farních společenstvech má hluboký význam a věřící si toho skutečně váží, neboť vědí, že kněží je málo a jejich pozornost se musí spíše zaměřovat na větší společenstva věřících než na různě roztroušené malé skupinky. Modlíme se za kněze a kněžský dorost, ale především se modleme za dobré a obětavé kněze, kteří vědí, co je jejich posláním a čím mají být lidem.

Milada Veselková

## Národní pouť rodin na Svatém Kopečku

**S požehnáním otce biskupa Mons. Pavla Posáda jela naše rodina jako zástupce litoměřické diecéze na Národní pouť rodin na Svatý Kopeček u Olomouce.**

Na svátek Panny Marie Fatimské, v den narozenin našeho nejstaršího syna Vojtěcha, který bohužel onemocněl a musel zůstat u babičky, jsme přijeli do Dolan u Olomouce, centra Českého katolického biblického díla.

Pokusili jsme se zúčastnit nádherných, několikahlasně zpívaných večerních chval v Komunitě blahoslavenství, která toto biblické výukové centrum spravuje. Ale naše tři malé dcery, odpočaté z několikahodinového sezení v autě, neměly pro dlouhé modlení pochopení. Takže manžel dlel na modlitbách a já jsem se kochala krásnou meditační zahradou, zatímco dcery vyzkoušely houpačku, prolezly všechna křoví, nakrmily ovečky a řádně si umazaly kalhoty od bláta.

Večer jsme se snažili u sklenky vína německoanglickorukamanoama komunikovat s rakouskými manželi. Obdivovali jsme loutky biblických postav, které se zde při seminářích vyrábějí a především se s nimi pracuje při výkladu biblických textů. To mne jako katechetku velmi zaujalo, ale bohužel bylo málo času zjistit více podrobností.

Naše putování vyvrcholilo v neděli 14. 5. při nádherné mši svaté v chrámu Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku, kterou celebroidl olomoucký arcibiskup Mons. Jan Graubner. Jako zástupci diecéze jsme se spolu s dalšími pozvanými zúčastnili liturgického průvodu a

měli jsme vyhrazená místa v presbytáři, což bylo pro nás velmi neobvyklé, ale v chrámu, který byl plný rodin s více či méně hlučícími dětmi, to byl příjemný „nadstandart“, který jsme si skutečně vychutnali. Slyšeli jsme každé slovo a byli jsme v centru dění. A také všem na očích, takže jsem měla strach, jak to zvládneme s nejmladší dvouletou Magdalenkou, která snad ještě nikdy nebyla při mši svaté potichu. Nebeské patronky svatá Alžběta, Zdislava a Magdalena měly asi plné

ruce práce, ale zvládly to! Díky! Holčičky byly hodné jako andělci a my jsme se spolu s arcibiskupem Janem mohli při kázání soustředit na myšlenku, že budoucnost národa závisí na budoucnosti rodiny.

Odpolední posezení v ambitech a nádvoří poutního areálu spolu s občerstvením, soutěžími pro děti a programem pro rodiče bylo bonbónkem na tom krásném pouťovém dortu, který jsme dostali jako dárek od ČBK.

Mgr. Kateřina Kroupová



## Návštěva z Ukrajiny v Podbořanech

V pondělí 22. května 2006 přivítali věřící ve farnosti Podbořany otce Petra Krenického, který zde krátce působil před 16 lety a na kterého všichni stále vzpomínají.

P. Krenický již 13 let pracuje na Ukrajině v oblasti bývalé Podkarpatské Rusi a šíře jeho činnosti je neuvěřitelná: založil tam 40 farností, postavil 27 kostelů, inicioval a za pomoci charity uskutecňuje projekty podpory dětí a starých lidí formou adopce na dálku, staví dům s pečovatelskou službou, plánuje vybudování střední školy... O všech těchto aktivitách, o těžkém životě na Ukrajině i o radostech z růstu věřících jsme se dozvěděli při besedě, která následovala po

mši svaté. Setkání s ním a jeho dvěma mladými spolubratry bylo velmi srdečné. Zaspívali jsme si, vyslechli si zpěvy z Ukrajiny, zavzpomínali jsme i na společně strávené dny v Podbořanech, které byly pro otce Petra ze Slovenska



jakýmsi startem pro jeho další působení jako misionáře v cizině.

Poznali jsme, jak důležitá je hluboká víra, modlitby a spojení s Pánem pro jakoukoliv činnost ve prospěch druhých. Uvědomili jsme si také, co je a co není podstatné pro dobrý život, jak jsme často povrchní a materialističtí ve svém pohledu na naše priority a jak často klademe důraz jen na naše osobní pohodlí. Z otce Petra přímo tryská energie, radost a zájem o druhé, nakažlivé nadšení a zápal pro dobrou věc. Setkání s člověkem, který opravdu žije to, o čem mluví, jehož slova vycházejí z hlubokých prožitků víry a nejsou jen povrchní agitací, bylo obohacující pro všechny přítomné.

*Dagmar Pištěková, farnost Podbořany*

## Žehnání pramenů v Teplicích

V sobotu 27. května 2006 byla zahájena lázeňská sezóna v Teplicích. Je spojena s množstvím kulturních, společenských a zábavných akcí ve městě. Tradiční součástí je každý rok také průvod za účasti představitelů křesťanských církví, kteří v parku u kašny s tryskající vodou žehnají vodu. Od počátku se tento akt konal v ekumenickém duchu, za účasti duchovních pravoslavné, římskokatolické i některých evangelických církví. V posledních letech byl pravidelným hostem pravoslavný arcibiskup praž-

ský Kryštof a několikrát i litoměřický biskup Mons. Josef Koukl.

Letos se bohužel žádný z biskupů nemohl obřadu zúčastnit, a tak žehnání s modlitbami za uzdravující sílu pramenů pronesli místní duchovní – protojerej pravoslavné církve Evžen Freimann a administrátor teplické římskokatolické farnosti P. Jozef Kujan SDB. Obřadu se účastnil senátor a primátor města Teplic Jaroslav Kubera, který pak prohlásil lázeňskou sezónu za zahájenou. V průvodu se objevily postavy

z historie města, které stály při jeho vzniku – královna Judita a její manžel Vladislav II., v doprovodu bubeníků, rytířů, trubadurů a dobové hudby. Církev se zapojila do slavnosti v neděli 28. května slavnou mší svatou v děkanském kostele sv. Jana Křtitele, při které Brixilho komorní soubor hrál Mozartovu mši Missa brevis in D a Ave verum. Po celý víkend byla přístupná věž děkanského kostela, z jejíhož ochozu je nádherný rozhled na město a okolí.

*Norbert Krutský*

## Víkend pro ženy

**aneb Dámská jízda Litoměřice 31. 3 – 2. 4. 2006**

Pátek večer. Scházíme se na večeři, vítáme se navzájem, objímáme „staré“ známé. Na mnoha tvářích se zřetelně zračí únava. Někdo měl náročnou cestu, někoho vyčerpala předchozí týden, někdo doslova před pár hodinami odevzdal daňové přiznání, někdo už pár nocí nespál kvůli hrozcím povodním. Přesto jsme tady. Proč? Co od toho víkendů očekáváme? Pokusím se na to stručně odpovědět.

Po večeři nás dokonale probrala soutěž o nejlepší pečivo, které jsme doma upekly a přivezly k vzájemnému ochutnání. Po posílení jsme měly ještě dostatek energie ke sdílení. Důvody, proč jsme se zde sjely v tak hojném počtu (a to se zdaleka na všechny

zájemkyně nedostalo), byly opravdu různé. Někoho velice zaujal nabízený program, někdo se naopak těšil hlavně na setkání s blízkými osobami, někdo si chtěl hlavně odpočinout, někdo očekával duchovní povzbuzení...

A jak to dopadlo? Myslím, že si každá z nás odnesla alespoň trochu toho, co právě potřebovala. Určitě byl přínosný vlastní program. V sobotu jsme si s Mgr. Květou Slukovou povídaly o příčinách a důsledcích stresu, prakticky jsme nacvičovaly některé relaxační techniky, díky paní Miluši Vrkoslavové jsme se dozvěděly leccos o aromaterapii a dotykové terapii, také jsme si to na sobě vzájemně vyzkoušely. V neděli nám Mgr. Tereza Štýsová pou-

tavě vyprávěla o životě žen a rodin v Izraeli (sama tam nějaký čas žila). To vše jsme prokládaly nácvikem židovských tanců pod vedením Irenky Březinové, zpěvem a společnou modlitbou v kapli. Bylo dost prostoru i pro to, abychom si vzájemně „pokecally“ a více se poznaly. Určitým vyvrcholením byla nedělní mše svatá s P. Mirkem Šimáčkem, jehož promluva zaměřená na poslání žen byla pro mnohé z nás velkým povzbuzením a balzámem na duši.

Co říci na závěr? Myslím, že nejde jen o můj názor, když řeknu, že tato setkání pro mě bývají většinou velkým povzbuzením. Jednou větou – znovu prožívám, že je krásné být ženou, že mě Bůh neustále obdarovává a že přes všechny těžkosti života jsem mu nesmírně vděčná, že mi svěřil ten úkol být ženou a matkou.

*Dagmara Beránková, Kamenický Šenov*

## Tip na výlet: Kaple na Červeném Hrádku a sochařská rodina Brokoffů

**Na zámku Červený hrádek u Jirkova se každoročně slaví narození Jana Křtitele v krásné barokní kapli s bohatou štukovou výzdobou. S Červeným Hrádkem je spojena i slavná rodina Brokoffů, barokních sochařů severozápadních Čech a Prahy.**

Zámek Červený Hrádek stojí na nevysokém vršku Krušných hor, ve vzdálenosti 1,5 km od Jirkova (u Chomutova). Na místě dnešního barokního zámku stával do poloviny 17. století stejnojmenný středověký hrad, nazývaný zpočátku Borek. Když hrad vypálili husité, byl znovu opraven a byl natřen červenou barvou. Od té doby je hrad nazýván Červený. Princ dr. Max Egon Hohenlohe se před 2. světovou válkou výrazně angažoval v sudetoněmecké straně Konráda Henleina a jeho přičiněním vešel Červený Hrádek do dějin našeho národa jako místo osudného setkání lorda W. Runcimana s K. Henleinem r. 1938, které mělo za následek odtržení Sudet od Československé republiky. Památnou pracovnu prince Hohenlohe navštívíte při prohlídce zámku.

Zámecká kaple svatého Jana Křtitele byla zbudována kolem roku 1675. Štuková výzdoba kaple je velmi hodnotná a byla provedena štukátem Janem Spatzem. V letech 1687 a 1688 měl na Červeném Hrádku svoji sochařskou dílnu Jan Brokoff, otec známého sochaře Ferdinanda Maxmiliána Brokoffa, který se r. 1688 na Červeném Hrádku narodil a byl pokřtěn v jirkovském kostele. Rodina Brokoffů byla vedle Matyáše Brauna nejvýznamější sochařskou dílnou v barokních Čechách.

Jan Brokoff, řezbář a sochař německého původu, se narodil ve Spišské Sobotě na Slovensku. Do Čech přišel po roce 1680. Připisuje se mu mnoho soch, hlavně v severozápadních Čechách a zejména první socha Karlova mostu v Praze, jíž je svatý Jan Nepomucký. Další svatojánské sochy můžeme najít v Tachově, Jirkově, Chomutově, Manětíně, atd... V Klášterci nad Ohří zhotovil řadu plastik a v Libochovicích zajímavou výzdobu krbu v tzv. Saturnové sílu. V Jirkově sochu Panny Marie Bolestné.

Kolem roku 1692 se natrvalo usadil v Praze a otevřel si vlastní velkou dílnu,



v níž mu pomáhali i synové. Pieta pro Karlův most (dnes v nemocnici pod Petřínem) vznikla roku 1695.

Michal Jan Josef Brokoff se narodil roku 1686 v Klášterci nad Ohří. Byl starším synem řezbáře a sochaře Jana Brokoffa. Vytvořil jakýsi mezistupeň mezi kamenickým stylem práce otce a uměním svého mladšího bratra Ferdinanda. Jan měl své sochy narozdíl od Ferdinanda méně prostorové, střídmější a strnulejší. Jan se uplatnil při výzdobě Mariánského sloupu v Broumově

(1706) a při tvorbě několika sousoší Karlova mostu: Křest Krista (1706) a socha sv. Josefa. Dále vytvořil sochy českých patronů v Děčíně, sochu sv. Jana Nepomuckého v kostele nejsvětější

Trojice v Praze, sochu sv. Ludmily na Vyšehradě v Praze a další práce.

Ferdinand Maxmilián Brokoff se narodil na Červeném hrádku jako druhorozený syn řezbáře a sochaře Jana Brokoffa. Vytvářel dynamické postavy s přirozeně rozevlátými šaty. Měl oblibu v exotických postavách, např. socha Turka v sousoší trinitářů a sv. Ivana je jedna z nejznámějších postav Karlova mostu.

Přijďte se podívat na zámek Červený Hrádek a jeho barokní kapli. Zdarma je možno kapli navštívit při bohoslužbách, které jsou dvakrát v roce: na Narození Jana Křtitele (letos: 23. 6. v 16.00 hodin) a na Stětí Jana Křtitele (letos: 27. 8. v 15.00 hodin). Přesné informace o mších najdete na webově adrese: [www.jirkov.farnost.cz](http://www.jirkov.farnost.cz) (zámek je otevřen út-ne).

*P. Miroslav Dvouletý*



**Maxmilián Brokoff**



# Volynští Češi

Přijeli do České republiky především z důvodu havárie černobylské jaderné elektrárny. Jejich předkové přišli z Moravy nebo z Čech. Teď se vrací, a to do sudetských oblastí.

## Úplně jiná situace

Mnozí na Ukrajině museli jezdit dlouhé kilometry do katolického kostela nebo chodili do místních „církvi“ – pravoslavných kostelů. Víra lidí spojená s tamní kulturou se jen těžko adaptuje v sudetských poměrech, dá-li se to tak říci. Pro mnoho těchto našich bratří platí stejná úskalí jako pro Slováky či Poláky. A tak mnozí pěstují svou víru jen v domácnosti, kde mají své zamilované ikony a kříže a kde konají své pobožnosti. Křest jejich dětí a vnučat je však přivádí do mnohem širšího společenství celosvětové církve Kristovy. Můžeme nadále přemýšlet, jak těmto bratřím a sestrám účinněji pomáhat.

## Naděžda Potapová

Na velikonoce, když jsme se nedostali do Žitomíra, tak jsme šli k pravoslavnému do jejich církvi. Celou noc se bylo vzhůru. Říkalo se tomu vsjunočna. Ráno se pak světily pokrmy. U pravoslavných v našem městě Malin jsme byli každou neděli, chodili ke zpovědi, atd. Ti starší si jezdili do katolického kostela do Kyjeva. Tam byl pěkný kostel. No, kostel. Byl to obyčejný dům. Nějaká babička věnovala svůj barák, žádného příbuzného neměla, tak ho věnovala církvi a udělal se z něho kostel.

Hodně tam lidé umírají z toho ozáření z Černobylu. Moje tři kamarádky už umřely. A nejvíce umírají muži středního věku. Naše město je 70 km od Černobylu. Nejhorší bylo, že nikomu zpočátku nic neřekli. Dělalí jsme v kolchozu, na poli, matky jezdily s kočárky po venku.

Jinak bychom nejedli do Čech. My jsme měli doma veliký barák. Ale jsem ráda, že tady zase jsou děti na školách. Kluk šel na vysokou školu na medicínu. Jezdili jsme tam na Ukrajinu ještě ně-

kolik let, šla jsem k domu a vyplakala se. Ale teď už jsme tu. Jsme tu všichni z rodiny. Bratranec je na Šumavě, další známí jsou v Oseku, v Kuřívodech, v Jiřkově u Rumburku.

Na vesnici jsme měli takovou malou chatku, která byla uprostřed sadu. Něco jako sklad. A věřící lidé si to vprosili a udělali si tam kapličku. To bylo asi v roce 1990. Tam se chodili modlit místo kostela. Ale teď už mají kostel. Nejprve lidé dělali sbírku peněz na cihly, ale pak začala měnová reforma. Dřív byly rubly a pak už jen papírky – papírové peníze. Ty neměly skoro žádnou hodnotu. Začali jsme psát na úřady, že chceme budovu. Dostali jsme ji a upravili. Když jsme odjížděli do Čech, tak jsme tam nosili věci, věnovali pro kostel – lustry, koberce, atd. Kněz Vladimír byl u nás z Polska, byl mladý, ale údajně už umřel.

## Marie Kopecká

Já jsem přišla do Čech v roce 1992. Z naší vesnice, která se jmenuje Malinovka, šlo asi 200 rodin. Moji předkové, můj dědeček, nám říkal, že pocházíme z Moravy.

Celá naše rodina se vrátila do Čech. Já jsem rozená Antošková. Celá rodina Antoškových i Kopeckých jsou tu, v Čechách.

Za komunizmu to bylo u nás s vírou tak: katolický kostel nám zrušili, kříž sebrali, všechno rozbili a rozprodali. Pak z něho udělali sportovní školu. Já



jsem se tam vdávala, i děti jsem tam křtila. To bylo v roce 1929 (když jsem se tam vdávala, to mi bylo 18 let). Pravoslavná církev byla u nás také, dokud byla, tam jsme také chodili. Ale pak ji spálili.

A my jsme museli jezdit do Žitomíra. To byla naše oblast. Tam byli faráři Poláci. My jsme jim rozuměli, mám od nich modlitební knížečku. Všechno tam bylo stejné jako tady, po katolicku. Nebo do Kyjeva. Tam jsme jezdili na svátky Panny Marie nebo na velké svátky.

V Žitomíru byl velký kostel. Ale nás lidí tam bylo ještě víc. Stávali jsme kolem kostela venku. Moc jsme neviděli, ale slyšeli jsme.

Scházelí jsme se na Velký pátek doma a modlili jsme se. Nebo v neděli jsme se scházeli a modlili se. Když byli komunisti, to bylo strašné. Chodili a dívali se po bytech, kdo má kříže nebo obrazy doma. Byli tam na nás velmi tvrdí. Dělalí co nejhoršího mohli.



**Černobylská havárie ovlivnila až dvě miliardy lidí. Projevila se rakovina, která způsobila smrt až 93 000 lidí. Radioaktivní oblak se dostal až nad území Spojených států.**



# Ze života kněžského

Čas od času se mě někdo zeptá, jaké je to být knězem, co to obnáší nebo jak jsem se k tomu dostal. Na to poslední musím popravdě odpovědět, že sám ani pořádně nevím. Je-li ve věcech Božích možný omyl, pak možná omylem. O kněžství jsem začal uvažovat až později a ještě v semináři jsem si nebyl úplně jistý. Tehdy se za každého bohoslovce modlila jedna řeholní sestra. V mém případě to ale sestřičky nějak popletly a modlily se dvě.

Tolik tedy o tom, jak jsem se stal knězem. Šlo by říci i něco více, ale někdy méně znamená více.

A jaké je to být knězem? O tom už trochu více sdělit mohu, protože jím několik roků jsem. Přesněji řečeno jen několik, když uvážím mnohé spolubratry, kteří obětavě slouží ještě po osmdesátce.

Kněžské povolání je jedno z nejkrásnějších na světě. Potvrdí vám to jistě ne jeden kněz, když se ho na to zeptáte, pokud ho zrovna nenajdete přivázaného na horolezeckém laně, jak opravuje věž kostela a někam vás nepošle – třeba pro kýbl s maltou. Kněze poznáte např. podle oblečení. Svědomitý kněz mívá na sobě kleriku anebo – jak již bylo naznačeno – montérky. Tyto dva základní druhy svého liturgického oděvu střídá v závislosti na tom, co a kde právě vykonává. Dále můžete kněze rozpoznat podle povahy. Ta je, respektive by měla být mírná až holubičí. Usměje se na vás i tehdy, když ho zataháte za nos nebo za ucho (ale raději to moc často nezkoušejte). Jiným jeho poznávacím znamením je inteligence. Všichni kněží jsou totiž absolventy vysoké školy a ne jeden z nich také rozličných škol jiných, zpravidla zvláštních. Mezi ně se řadím i já. Třidvacet let jsem chodil do různých škol. Pamatuji si do kterých, ale nepamatuji si kvůli čemu.

Ted', když už alespoň v kostce víte, jak kněze rozeznat mezi ostatními, prozradím něco hlubšího a podstatnějšího. Třebaže kněží mají být mezi sebou jedno, přece jen jsou rozdělení. Dělí se podle toho, jaké mají charisma pro různé druhy a oblasti pastorační. Někteří se zaměřují více na děti a na mladé, jiní zase na staré a nemocné, někteří jsou na stavby a opravy kostelů,

další pro změnu na liturgii atd. Já jsem kněz na baterky.

Ke své službě potřebuje kněz nutně spolupracovníky. Jestliže je nemá, má to těžké. Musí si pak všechno dělat sám a nemá ani, komu by vynadal, když to zkaží. Při mši si zároveň ministruje, odbíhá od oltáře na kůr hrát na varhany, sám sobě říká: Pokoj s vámi. I s tebou, což ho pochopitelně vyčerpává a frustruje. Proto svým kněžím pomáhejte vždycky a všude, kde mů-



žete. Pán Bůh vám to oplátí a – když budete mít štěstí – oni také.

Velice může knězi napomoci dobrá hospodyně. Svědomitá farní hospodyně skočí nejen přes plot pro pírko, ale také pro pivko, když to pan farář po nedělním obědě potřebuje. Já momentálně žádnou nemám, ale na minulém působišti jsem jednu takovou měl. Bylo jí už 85 let a sloužila na faře nejen mně, nýbrž i dvěma mým předchůdcům, dohromady 25 roků. Za tu dobu poznala velmi dobře celou farnost i všechny lidi z širokého a dalekého okolí. Proto měla pro každého v troubě připravenou bábovku a za dveřmi sekyru, podle toho, který z nich na faru přišel. Přes svůj věk to byla žena velmi čilá a zbožná. Celý den bez ustání pracovala, večer od osmi do deseti se pak modlila a od deseti do dvou koukala na televizi.

Takových farních hospodyň je dneska už jenom málo. Nemá-li kněz žádnou, musí nějakým způsobem vyřešit problém stravování. Vyřeší-li ho tím, že se stane štamgastem místní restaurace, je po nějakém čase přeložen biskupem

na jiné místo. Vyřeší-li ho tím, že ho neřeší vůbec, je po nějakém čase přeložen také, a to na hřbitov. Z toho je patrné, jak je tento problém zapeklitý a vážný. Proto, nemá-li váš kněz hospodyni, mu noste na faru každý den hodně jídla (nezapomeňte, prosím, že to musí také něčím zapít) nebo ho pravidelně zvete na obědy a večeře k sobě domů, aby se tím vytvářelo neformální společenství mezi knězem a laiky, jak k tomu vybízí 2. vatikánský koncil. Takové společenství je zároveň znakem pulsujícího života farnosti. Jeho vzniku či růstu napomůžete kromě uvedeného příkladu

také tím, že knězi darujete občas i něco jiného než jídlo. Vhodnou příležitostí k tomu bývá jeho svátek a narozeniny. Nevíte-li, kdy má váš kněz svátek nebo narozeniny, je to sice chyba, ale budete-li ho obdarovávat neustále, dvakrát do roka se určitě trefíte a Pán Bůh vám ji jistě odpustí.

Přitom není třeba věnovat nějaké věci drahé a luxusní. S dojetím vzpomínám na jednu laskavou paní, která mi přinesla kdysi k Vánocům úhledně zabalený dárek a dodala, že je věnovaný ze srdce. Jak jsem poznal po jeho rozbalení a prohlédnutí, byl to dárek nejen ze srdce, ale také z bazaru. Budete-li takto přistupovat ke svému knězi, stane se nejen vašim duchovním otcem, ale určitě i dobrým přítelem, který vás bude mít upřímně rád a bude se za vás modlit. Jistě vám také sem tam něco přinese. Třeba nějaký úhledně zabalený dárek, kterých má na faře od laskavých dárců úctyhodnou sbírku.

*Z knihy Zlý farář přejel hodného psa  
(se svolením nakladatelství Triton)*





## Svěcení kněží

V sobotu 24. června se bude konat v litoměřické katedrále svěcení nových kněží. Začátek mše je v 10.00 hodin.

## DĚTSKÁ DIECÉZNÍ VÝTVARNÁ SOUTĚŽ výsledky

Soutěže se zúčastnilo celkem 69 dětí. Výtvarná díla hodnotila nezávislá porota složená z 32 účastníků Kurzu akolyta.

### Kategorie A (5–7 let)

1. místo: Josef Lipták - Louny
2. místo: Michaela Grusmanová - Chrastava
3. místo: Eliška Mendlíková - Mladá Boleslav

### Kategorie B (8–10 let)

1. místo: Magda Barabášová - Teplice
2. místo: Veronika Liptáková - Louny
3. místo: Ladislav Bušák - Louny

### Kategorie C (11–13 let)

1. místo: Magdalena Kemrová - Louny
2. místo: Veronika Pňáčková - Nový Bor
3. místo: Klára Fryčová - Louny  
Tereza Sedláčková - Louny

### Kategorie D (14–18 let)

1. místo: Hana Mačková - Louny
2. místo: Zuzana Redzepiová - Povrly
3. místo: Petr Brzobohatý - ?

Výherci i ostatní účastníci soutěže byli odměněni drobnými věcnými cenami. Dílka budou vystavena na chodbě DDKT. Všem tvůrcům i katechetům děkujeme a těšíme se na další ročník výtvarné soutěže.

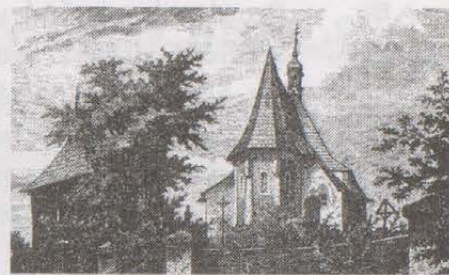
**Vyhlášíme pátrání!** Výherce 3. místa kategorie D Petr Brzobohatý neuvedl bydliště ani farnost, kam bychom mohli zaslat odměnu. Pokud někdo z Vás ví, kde se zdržuje, dejte nám, prosím, vědět. Díky!

## Televize NOE v litoměřické diecézi!

Ty tam jsou doby, kdy určitý typ médií byl brán za seriózní. Dříve se bral psaný text za něco vážného - co je psáno, to je dáno. Píší to přece v této knize, v těchto novinách. Pak začala televize. Prostřednictvím zpravodajství se člověk dozvídal mnoho o dění ve světě. Dnes je situace taková, že komerční televize je jedním z prostředků zábavy. Kdo má dost peněz, může si založit vlastní televizní stanici a vysílat co bude chtít (bludy, zvl. morální, jsou nebezpečné). V této situaci, kdy televize má velkou moc, ale zároveň většinou odmítá morální odpovědnost za to co vysílá, je nám velkou pomocí právě křesťanská TV NOE. Prezентuje se jako televize pro celou rodinu, pro kulturně založené lidi. To je dobře. Kéž by byla naladitelná v brzké době na celém našem území a to formou jednoduchou. K tomu je ale třeba se modlit.

Díky otci biskupu Pavlovi jsme mohli na tzv. mediální komisi v Litoměřicích 10. 5. 2006 zachytit hned první den vysílání TV NOE (přes satelit) a zároveň jsme cítili potřebu MODLIT SE za tento dobrý počín. Díky Bohu je zde rádio Proglas a je bráno za stabilní stanici na české scéně. Ovšem, vše je, i když se na to pozapomíná, podporováno modlitbou! A tak jestli chceme mít kvalitní křesťanské a vůbec LIDSKÉ televizní vysílání, musíme v této komerční branži prorazit zase jen modlitbou. Otec biskup Pavel šel příkladem, když jako jeden z prvních požehnal oficiálně TV NOE. Zahřme i my do svých modliteb tuto bohu libou iniciativu (i když ji zatím „nechytáme“)

P. Miroslav Dvouletý



## Mcelská pouť

V sobotu 1. 7. 2006 se koná pouť do Mcel u příležitosti 157. výročí „Vidění tří mcelských děvčátek“, v 10.00 je mše svatá ve farním kostele sv. Václava. Hlavním celebrantem je Msgre. Karel Havelka, generální vikář.

Poutníci se dopraví do Mcel jako obvykle - je možno použít veřejnou dopravu do Nymburka a od hlavního nádraží v Nymburku v 9.00 hod. pak do Mcel objednaným busem (který poutníky kolem 13.00 h. dopraví zpět k vlakům do Nymburka). Přijďte, jste srdečně zváni.

V. Šleichová

## Pozvánka na Květnovskou pouť

O nedělích 2. 7., 9. 7. a 16. 7. se konají tradiční poutě na Květnově k Panně Marii, Královně Krušných hor. Mše jsou vždy v 8.30 hod. a 10.30 hod. Německá mše je vždy v 14.15.

BUS: jede o každé z těchto nedělí vždy v 7.15 hodin z Jirkova od Pohřební služby a v Chomutově staví v 7.25 hodin u divadla. Zpět jede po skončení druhé mše.

Srdečně zve jirkovská farnost.





**Proglas je možné v litoměřické diecézi naladit na frekvenci 97,9 FM z Ještědu. Vysílání rádia můžete najít také v nabídce kabelových společností po celém území naší vlasti, naladit prostřednictvím Internetu nebo skrze satelit.**

O zasílání podrobného programu vysílání Proglasu do vaší e-mailové schránky stačí požádat na adrese redakce@proglas.cz.

Relace **Všimli** jsme si se v pátek 9. června zaměří na rozsáhlý projekt historiků z okruhu Křesťanské akademie. V připravovaném **Martyrologiu katolické církve** chtějí zmapovat osudy mučedníků 20. století. Poslouchejte od 16 hodin.

Autobiografii Martina Bormanna mladšího, syna známého válečného zločince, vydalo nedávno Karmelitánské nakladatelství. Publikaci **Martin Bormann: Život proti stínu** představí v Knihovničce Proglasu Marie Blažková - v neděli 11. června od 13.20.

Někomu to funguje bezvadně. Udělá to a třeba prší. Jinému to nefunguje, zahrádka schne a žije sám. Jeden tím žije, druhý z toho žije. Někdo to říká, jiný odřikává, někdo šeptá a další řve. 10. června v magazínu TWR Na sobotní frekvenci Proglasu bude řeč o modlitbě. Hostem Vlastimila Kolegara je Michal Krchňák, člen překladatelského týmu Českého studijního překladu Bible.

Z vědecky fundovaného ateisty přesvědčený křesťan. Tak nazval Jaroslav Kratka svůj rozhovor s docentem Miloslavem Králem, badatelem v oblasti moderních přírodních věd a jungovské psychologie. Program **Křesťan a svět** naladte v neděli 11. června v 17 hodin. (Opakujeme ve čtvrtek 15. června ve 22.30.)

Jak využít léto pro své zdraví prozradí farmaceutka Ivana Vítová v Magazínu ve středu 14. června, po půl desáté dopoledne.

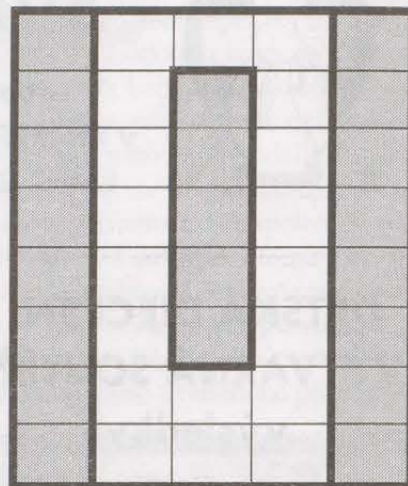
Vsetínské Centrum Auxilium se věnuje podpoře rodin, které pečují o děti se zdravotním znevýhodněním. Činnost organizace přiblíží relace **Živý kraj** ve středu 14. června ve 22.00. (Repríza v pondělí 19. června od 9.30.)

V pondělí 19. června bude týdeník **Do života věnován Divadlu Agadir**. O práci souboru s mnohaletou tradicí budeme rozmlouvat se zakladatelkou Milenou Fucimanovou a se současným vedoucím Ondřejem Fucimanem. Přípravuje Dana Pilchová; pořad vysíláme v pondělí 19. června v 16 hodin s opakováním v sobotu 24. června ve 22.10.

Magazín TWR Na sobotní frekvenci Proglasu otevírá v sobotu 24. června téma **O Božím vedení**. Jak si nás Bůh vede, jak rozumět tomu, co se děje v našem životě, jaké to vlastně je být v Boží škole. Kateřina Hodecová pozvala k mikrofonu Miroslava Kubička, faráře Církve československé husitské. Začátek v 8 hodin.

Domov svatého Josefa v Žirči nedaleko Dvora Králové nad Labem navštívíme v relaci **Živý kraj** ve středu 28. června. Po 22. hodině představíme především programy pro ty, kdo pečují doma o dlouhodobě nemocné.

## Křížovka



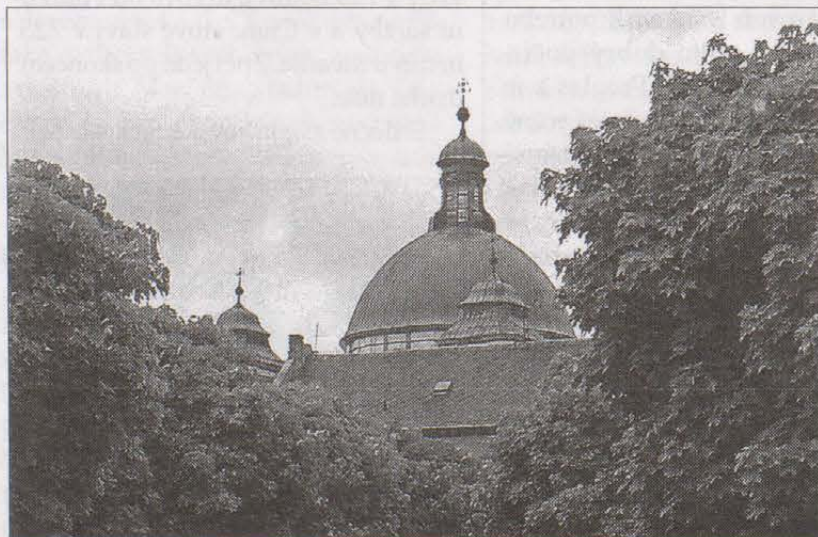
1. začátek závodu
  2. stočené kadeři
  3. duben
  4. manžel z Mrštíkové Maryši
  5. na esperanto (zkráceně)
  6. „rytá“ (pole)
  7. dravá ryba
  8. tmavě
- Tajenka: Jedna z červnových slavností. Autor: Jana Jermilová

Test: 1B, 2A, 3A, 4B  
Fotohádanka: Bazilika v Jablonném

Křížovka: Slavnost Těla a Krve Páně

## Fotohádanka:

Který kostel v diecézi to je?



## Test

1. Kdy ustanovil Pán Ježíš eucharistii?

- A) při křtu v Jordánu  
B) ve večeřadle na Zelený čtvrtek  
C) při proměnění na hoře Tábor

2. Kdy máme přistupovat ke svatému přijímání?

- A) pokud možno každý den B) jen v neděli C) jen na vánoce a velikonoce

3. Kdy musíme před svatým přijímáním ke zpovědi?

- A) máme-li těžký hřích B) musíme vždycky C) na první pátek

4. Kdy kněz nesmí odpustit hříchy?

- A) když jich má člověk moc  
B) kdyby jich člověk nelitoval a nechtěl se polepšit  
C) kněz musí odpustit vždycky

## Poutní chrám Panny Marie-Královny hor v Bozkově

Farní kostel stával v Bozkově již v polovině 14. století, zanikl však za husitských válek. K jeho obnově došlo snad až v 16. století – dodnes se dochoval zvon z roku 1555 s reliéfem Madony, svědčícím o tom, že i za protestantské vrchnosti (Smířičtí) byl Bozkov střediskem mariánské úcty.

### Bozkovské legendy

Legenda vypráví o zázračném přenesení stavebního materiálu z Roztok do Bozkova. Také ke gotické mariánské soše se pojí dvě pověsti. Podle první ji našel havíř v železném dole v Podbozkově; návod mu poskytla jeho nemocná manželka, již se zjevil ve snu anděl. Druhá se týká doby husitské, během níž zachránil bozkovský farář zázračnou sošku zakopáním do země; farníkům toto místo označil v červenci napadlý sníh.

Po událostech na Bílé hoře byla farnost spravována nejdříve turnovským děkanem, od roku 1631 sem docházel kněz ze Semil – z počátku asi jen pětkrát ročně, později častěji, hlavně o mariánských poutích, které byly čím dál více navštěvovány. Počet poutníků vzrůstal. Roku 1655 jich bylo na 4000 – a starý dřevěný kostel nestačil. Ovdovělá hraběnka Marie Polyxena Desfoursová položila 23. září 1690 základní kámen nynějšího kostela. V listopadu 1746 vrchnost obnovila v Bozkově faru a v lednu následujícího roku sem nastoupil farář Václav Komárek.

### Nejslavnější doby

Jeho nástupce Václav Dušek dal v letech

1754–1757 zhotovit v Jelínkově řezbářské dílně v Kosmonosích oltáře s cennými sochami světců a světic a kazatelnu se sochami evangelistů a sv. Augustina. Za Duškova působení byly rovněž pořízeny varhany a v kostele se provozovaly divadelní hry s náboženským obsahem.

Poutní místo vyžadovalo iniciativního kněze, a tím byl P. Jan Křtitel Štajnygr. Zavedl zde májové pobožnosti, k nim složil příručku, sepsal historii obce i kostela a vydal ji 1893 s názvem „Pomněnky z Boskova“.

Po zabrání Sudet 11. října 1938 sem nastoupil P. Josef Hofmann z České Lípy, nepochybně jedna z nejvýznamnějších osobností mezi bozkovskými duchovními správci. V dusnu německé okupace probudil ve veřejnosti zájem o poutní místo a získal příznivce k finanční výpomoci. Postupně se prováděly opravné a restaurátorské práce v rozsahu zde dosud nebývalém: konzervace a oprava milostné sochy Panny Marie, kterou začal nazývat „Královna hor“. Z jeho iniciativy byl na jižní zdi kostela instalován reliéf zdejší Madony a sepsané kněžské ruce. Výzva nabádá kolemjdoucí k modlitbě a vzpomínce na zemřelé.

Komunistický režim se snažil utlumit a zlikvidovat mariánský kult a poutě. Do roku 1980 zde působil P. Bohuslav Čálek, který provedl opravu fasády kostela i věže. V roce 1980 přešel Bozkov pod duchovní správu Semil. Staříčský děkan Alfréd Kostka sem obětavě dojížděl 15 let a Bozkov si velmi zamiloval.

### Příchod saletinů

Dne 1. září 1996 se Bozkov opět dočkal vlastní



Foto Jan Macek

duchovní správy, kterou vykonávají polští kněží – misionáři Panny Marie z La Salette (saletini). Jejich znak, kříž s kleštěmi a kladivem, který je umístěn na věži kostela od roku 1948, jako by věstil jejich budoucí příchod. Za finančního přispění zahraničních charitativních organizací se opravuje zanedbaná fara, kde se již pořádají akce duchovního zaměření, ministrantské tábory, atd... Byla také turisticky zpřístupněna věž kostela, ze které je možné vidět daleké okolí. Věříme, že se podaří zde vykonat vše potřebné. Je naděje, že ani nyní nezůstane dlaň poutníků a turistů zavřená. Za dary srdečně „Zaplať Pán Bůh“.

Bratři saletini



Foto Jan Macek

### Poutě v Bozkově

- 1. neděle v červenci
- 15. srpen – nejbližší neděle
- 8. září – nejbližší neděle
- 19. září – nejbližší neděle



# JEREMIÁŠ – slabý člověk silného ducha

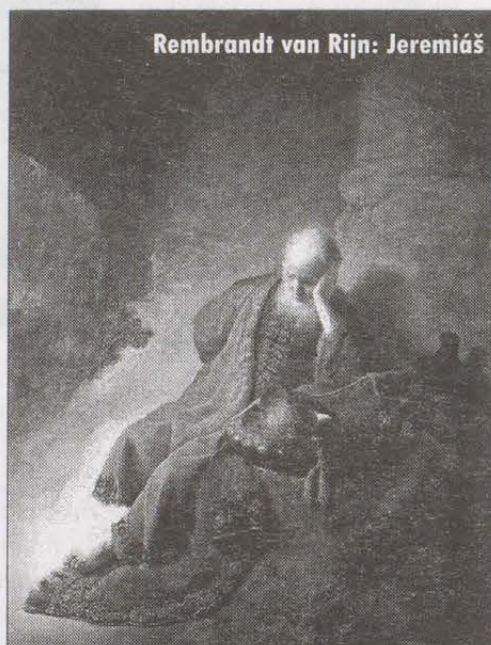
**Velikost i tragika Jeremiášovy osoby se zvlášt' zřetelně ukazuje na jeho střetech s těmi, kteří v jeho životě či v životě celého národa hráli důležitou a zodpovědnou roli.**

Prorok je ve většině případech osočován, slovně i fyzicky napadán a zastrašován, umlčován všemi možnými násilnými prostředky. Místo pochození a shovívavé ochrany své rodiny, se u svých nejbližších setkává s hořkým a nenávisným odporem; místo nabídnutého dialogu a diskuse ze strany jeruzalémských mocnářů, kteří mají prostředky k tomu uchránit alespoň holý život lidu poslušností prorokovu slovu, se Jeremiáš i u nich stále znovu setkává jen s podrážděnou a hněvivou reakcí, s žalářováním a mučením; paradoxně mu zůstává velkoryse a odvážně nakloněn cizinec, který se v kritické situaci neohroženě zasadí o prorokovu záchranu před brzkou smrtí v ne lidských podmínkách uvěznění ve vyschlé cisterně.

## Anatóští krajané chtějí Jeremiáše zabít

„Poražme strom i s ovocem, vytněme jej ze země živých, ať už není připomínáno jeho jméno.“ To jsou slova mužů z Anatótu, Jeremiášova rodného městečka nedaleko Jeruzaléma. Kým jsou tito mužové? Můžeme s velikou pravděpodobností soudit, že jsou to Jeremiášovi blízcí příbuzní, pocházející ze starého kněžského rodu, jež se právě zde již před dávnými generacemi usadil. Proč ale taková bezohledná nenávisť? Následující verše nám to alespoň částečně objasňují: „Neprorokuj ve jménu Hospodina a nezemřeš naší rukou!“ Jeremiášova slova a kázání jsou důvodem nesmířlivé nenávisti těch z lidského hlediska nejbližších. Nedávná Jóšijášova reforma náboženského kultu s přísnou centralizací veškerých bohoslužeb na jeruzalémský chrám jistě bolestně zasáhla všechny ostatní judské Hospodinovy svatyně mimo Jeruzalém. Anatót k nim též patřil. A to samozřejmě i se všemi svými ekonomickými a existenčními dopady pro mimojeruzalémské kněžské rody. Můžeme předpokládat, že Jeremiáš Jóšijášovu reformu podporoval, a tím

si proti sobě samozřejmě poštval své blízké, kteří se cítili reformou existenčně ohroženi. Ať už tomu bylo jakkoli, v každém případě nepřátelství, až vášnivá nenávisť od těch nejbližších,



Rembrandt van Rijn: Jeremiáš

je pro každého člověka jednou z nejobolestnějších skutečností, která velice hluboko zasahuje cit i duši. Tím více, pokud je to nespravedlivé a zlomyslné, jak tomu v případě proroka Jeremiáše jistě bylo. Pro svou věrnost Bohu a tím zároveň i dobru pro své blízké, sklízí prudkou pomstychtivou a nesmířlivou odplatu. Jak je tento příběh blízký Ježíšovu kázání v jeho rodném Nazaretě! Je to příběh nadčasový: *Prorok není vítán ve své otcině.*

## Prorok a mocní

Jeremiáš je po celé své dlouhé působení v Jeruzalémě neustále na hraně hrozícího zabití. Vícekrát zbit, uvězněn, odsouzen k smrti vyhladověním, či čekající na možnou exekuci. Král, jeruzalémská šlechta, generálové, kněžstvo, proroci, ti všichni se sjednocují při jednom: Jeremiáše je třeba umlčet! A nezůstává při pouhých slovech. Prorok však přes všechny své vnitřní úporné boje o osobní věrnost Hospodinu zůstává neotřesitelný a pevný, dál neohroženě tlumočí nepřijemnou pravdu o budoucnosti národa.

Jen v pokoření je záchrana, ale právě toto pokoření do bezpodmínečné poslušnosti Bohu se stává pro mnohé kamenem úrazu. A ten nepříjemný, překážející kámen úrazu teď ztělesňuje právě Jeremiáš. Dokud mluví, člověk o něj neustále „klopýtá“. Je tedy jediné řešení – odstranit ho. Kněží a proroci se v Jeruzalémě shodně umlouvají: „Pojďme a něco si na Jeremiáše vymysleme. Kněží přece nechybí zákon, mudrci úradek, proroku slovo. Pojďme, utlučme ho jazykem, nedáme na žádné jeho slovo.“ Slova jsou tím více zraňující, že jsou pronesena těmi, kteří by jako první měli bránit nezávislost a nedotknutelnost Božího slova a samozřejmě Božího proroka. Nejbližší spolupracovníci a přátelé se stávají zrádci. Nakonec, opět podobně jako v době Ježíšově, nemůže konflikt dopadnout jinak, než radikálním prohlášením protivníků nepohodlného proroka: „Tento muž zasluhuje smrt za to, co o tomto městě prorokoval, jak jste na vlastní uši slyšeli.“

## Jeremiáše zachraňuje před smrtí cizozemec – etiopský eunuch Ebedmelek

Jednou je už opravdu namále – prorok je vhozen do vyschlé cisterny na pitnou vodu, ve které je však na dně silná vrstva bahna. Je to jasný rozsudek smrti. Žízeň, hlad a hrozné podmínky – Jeremiáš nemůže přežít déle než několik dní. Nikdo se proroka nezastane – a přece. Ebedmelek, jeden z cizozemského služebnictva, promyšleným způsobem prosí o Jeremiášovu záchranu před samotným králem, když pravděpodobně zasedá k soudu v městské bráně. Využije slabé chvílky a nerozhodný král jako by neměl v této situaci jinou volbu, než Ebedmeleka pověřit Jeremiášovou záchranou. Prorok je jakoby zázrakem na poslední chvíli zachráněn před smrtí. A to ne některým ze zbožných Judejců, ale cizozemským jinověrcem. (Tak alespoň hlásá jeho jméno – Ebedmelek = služebník boha Meleka).

I tento příběh nadčasově vystihuje častý jev mezi lidmi. I vzdálený cizinec se v čase nouze může stát velikou pomocí, zatímco ti nejbližší se s nepochopením odvracejí.